

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Romanos

Sí² hi³ ca³zen³ Po¹ ñí¹con² tsá² má²lín³ cuáh³² já¹ juú² Roma

¹ Jná¹³ Po¹ cuá¹jmu² ná¹ sí² lá², tsá² lín³ jná¹³ *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Jesucristo. Dió³² ca³hiáu³² jná¹³ hi³ lín¹³ ná¹ jan² *ti³² tsá² quian³² jë¹ tsú², hi³ cuá¹chan¹ jná¹³ hi³ ngái¹ ná¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ca³ti²¹ he³ lánh³ rón³² lí¹³ liáun³ tsáu²; ² la³ cun³ lí³ jáun² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ca³la³ cun³ jmí¹tin² lín³² cun³quionh³ hla¹ tsá² jmí¹ ná¹lín³ hi³ *ti³² jë¹ Dió³², jái¹³ hi³ má²rálí³ jáun² ñí¹ Sí² yeh³ yáh³. ³ Jái¹³ jáun² ca³tin¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² lín³ Jon² Dió³². Tsá² hi³ lín³ jan² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹ ca³ti²¹ hi³ ca³li³zian² tsú² jáun² ñí¹ hué²¹ lá². ⁴ Ti³la³ jmí¹ ca³jenh¹³ tsú² jáun² ja¹ hla¹ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, ca³li³ lin¹ bíh¹ hi³ lín³ tsú² Tsá² cú² juenh² Jon² Dió³². ⁵ Tsá² hi³ bíh¹ ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² jnoh¹, jí³ hi³ ca³cué³ tsú² siáh³ jái¹³ hi³ ná¹láí³ jnoh¹ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², hi³ jáun² tá¹ cáun² hngá¹máh³ lí¹³ lí³ quien² Jesús cun³ñí¹ hi³ zian² tsá² chá³² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú², tsá² taunh¹³ tsú² ta²¹. ⁶ Ja³bí¹ hnoh² siáh³ tiáunh¹ ja¹ quioh²¹ tsá² hi³, tsá² má²ca³te³ hi³ Dió³² hi³ lín¹³ tsá² joh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo.

⁷ Hi³ jáun² cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² ca³tin¹ hnoh², tsá² tionh² náh² já¹ juú² Roma ní², tsá² hniau³ náh² Dió³². Hí³ bíh¹ Tsá² ca³te³ hnoh² hi³ lín¹³ náh² tsá² joh¹ tsú². Hí³ jáun² né³, cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí² jí³

Jesucristo Tĩ³² Juo¹³ dí² hi³ lí¹³ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin².

Po¹ hnió³ tsó³² já¹ juú² Roma

⁸ La³ñí¹ la³ján³ cue² jná¹³ tiá¹hmah¹ Dió³² ca³tin¹ jĩ³lin² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, quí¹ tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ má²ná¹cha³² tsáu² hi³ hnoh² jlánh¹ re² nio² cáun² honh² náh² ñí¹con² Dió³². ⁹ Dió³² hí³ bíh¹ lín³ Tsá² nau³² já¹hi³ tson² bíh¹ lienh¹ jná¹³ tsú² jmái¹ ca³la³ jí³² ca³tin¹ hnoh², quí¹ qui³ cónh³ la³jónh³ jmí¹ tsin³² bíh¹ jná¹³ má²ti²¹ ñí¹con² Dió³², hi³ hléh²³ jná¹³ jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Jon² tsú². ¹⁰ Hi³ hiú² mí²³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² Dió³² ní¹juáh³ zia³² ha³ lánh³ rón³² lí¹³ ñe¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ní¹juáh³ hi³ hnió³ Dió³². ¹¹ Quí¹ jlánh¹ hniá¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh² hi³ ñí¹ma³hau¹ ná¹ hnoh² li³ua³ cáun² hi³ hniáuh³² ca³ti²¹ hi³ zian² náh² quiúnh¹ Dió³², jáun² ti³ li³mí¹ tiá³ niau²¹ honh² náh²; ¹² ho³ hi³ cue¹³ dí² pí³ tsá²ján² tsá²ján² yáh³ cun³ñí¹ hi³ táunh²³ dí² ta²¹ cá²re².

¹³ Hnoh² reh², hnó³² jná¹³ hi³ li³ ñíh¹³ hnoh² hi³ hliáun³ jéin³² má²ca³li³hnó³² jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ti³la³ la³ ti³ ta³né³² tiá² má²ca³li³ yáh³. Má²ca³li³hnó³² lín³² bíh¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², hi³ jáun² lí¹³ zian² siáh³ tsá² tanh² ta²¹ Dió³² já¹ juú² ní² quián¹³ hnoh², la³jmí¹ má²ca³li³zian² ja¹ *tsá²cá²jo²¹ ñí¹ hliáun³ ñí¹ siáh³ siáh³. ¹⁴ Jná¹³ ca³tin¹ hléh¹³ ñí¹con² ca³la³ jí³lin² tsáu² cuí¹ hin² mi³ tsánh², uá¹ hi³ tsá² tin² hléh³² jú¹jma² *griego la³ qui³ táí² dí², ho³lá²dá² tsá² hleh³² jú¹jma² siáh³, uá¹ hi³ tsá² má²ca³hia³ ca³táunh³ lín³² ho³lá²dá² tsá² tiá² hi³ ñí³². ¹⁵ Hi³ jáun² jlánh¹ dí¹quian¹ jná¹³ hi³ hléh¹³ ná¹ jú¹ chú³² ñí¹con² hnoh², tsá² zian² náh² já¹ juú² Roma ní².

Pí³ hi³ quian³² jú¹ chú³²

16 Tiá² lí²heh¹ yáh³ jná¹³ ca³tí²¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², qui¹ jái¹³ jáun² quian³² pí³ quioh²¹ Dió³² hi³ lí¹³ liáun³ ca³la³ jín³² tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Cristo, la³ñí¹ la³ján³ tsá² *judíos tín², hi³ ja³bí¹ tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³. 17 Jú¹ chú³² ní² hie³² jú¹ tson² hi³ Dió³² he² dí² la³jua²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³ ní¹juáh³ hi³ má²nio² cáun² tsí³ dí², qui¹ jí³²la³ hi³ taunh³² jáun² ta²¹ bíh¹ tsú² lí³ quien²; la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Ní¹juáh³ tsá² má²chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian²”.

Tso³ quioh²¹ la³jín³² tsá²mi³cuóun²

18 Qui¹ má²jnia³² bíh¹ Dió³² hi³ hú¹tá¹ míh²³ lín³² tsí³ ca³tí²¹ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmu² tsáu², jí³ la³jí³² hi³ tiá² tí³² tsí³ dí² hi³ jmu² tsáu² ní² siáh³, la³ cun³ tsá² tiá² jái¹³ cue³² hi³ lí³ ñí³² tsáu² jú¹ tson² cun³quionh³ hi³ hlah³ hi³ jmu² tsú² jáun². 19 Qui¹ ñí³² re² lín³² bíh¹ tsá² hi³ hi³ he³ lí¹³ lí³ ñí³² tsáu² hi³ ca³tín¹ Dió³², qui¹ tí³la³ hnga² yáh³ Dió³² má²ca³ma³jnia³² hi³ jáun². 20 Qui¹ la³ cun³ jmí¹ ca³jmú³ jáun² Dió³² tá¹ cáun² hngá¹máh³, má²lin¹ bíh¹ pí³ hi³ tiá² jniá³ quioh²¹ tsú² cun³quionh³ la³jí³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun². Má²ca³lí³ lin¹ bíh¹ re² lín³² hi³ hí³ bíh¹ dí² Dió³² Tsá² cú² juenh² cun³ jmí¹hi³nio². Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² zia³² lánh³ rón³² lí¹³ ma³zian³² tsú²; 21 qui¹ uá¹jinh¹ cuóun³² tsú² Dió³², cun³ jáun² tiá² má²ca³ma³quien² bíh¹ tsú² Dió³² la³ cun³ jmí¹ ca³tí²¹, sa³jun³ má²ca³cué³ bíh¹ tsú² tiá¹hmah¹ ñí¹con² Dió³². Cha³ jmí¹ jmu³ tsú² la³ jáun², cá² ñí¹ lí¹ ná¹cháunh²³ tsí³ jmáh³la³ hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ bíh¹ tsú², hi³ jáun² cu³tsa³² má²cá²jlí³² bíh¹ cú²jueh³² jmí¹ tsí³ tsú² qui¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² ñí¹hnauh² yáh³ tsú² jú¹

tson². ²² Uá¹jinh¹ juáh³ tsú² hi³ quia³lín³ jmí¹ tsí³, tí³la³ tsá² cú¹juón¹ bíh¹ má²ca³ta³ná¹lín³ tsú²; ²³ quí¹ má²ca³za³ bíh¹ tsú² jái¹³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ rón³² má¹quien¹³ dí² Dió³², Tsá² tiá² jmái¹ tón²¹ hi³ jún³; jáun² cu³tsa³² dió³² tsá² lán¹ tsá² jniá³ la³jmí¹ jniá³ tsá²mi³cuóun² tsá² chau³² jmái¹ jún²³ bíh¹ cú²jueh³² má²má²quien² tsú², la³ má²quionh³ ja³ lán¹ jáh³ tsí²¹ pí¹³, jáh³ hláinh¹, jí³ jáh³ quiún³ cuá² ta³ ní² siáh³.

²⁴ Hi³ jáun² bíh¹ tí³ có³² má²ca³chau³ cú²jueh³² Dió³² quioh²¹ tsú², hi³ jáun² cuí¹ cha³jmu³ cha³cháu³ la³jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³, hi³ jáun² ca³la³ uá¹ tiá² heh³ bíh¹ tsú² má²ná¹jmu² tso³ quionh³ tsá²ján² tsá²ján².

²⁵ Quí¹hliá² jú¹ tí¹jái² bíh¹ taunh³² tsú² ta²¹ cha³ jmí¹ tónh²¹ tsú² ta²¹ jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ Dió³², hi³ jáun² dá² hi³ ca³jmú³ jáun² bíh¹ Dió³² má²ca³ma³quien² tsú² jí³ hi³ má²ca³ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² cha³ jmí¹ ma³quien² tsú² hnga² Dió³² Tsá² ca³jmú³ hí³ ca³la³ jí³lí³², Tsá² jmí¹ ca³tin¹ hí³ hi³ ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² cun³ jmí¹hi³nio². Tson² bíh¹ cu³tí³.

²⁶ Hi³ jáun² bíh¹ má²ca³chau³ Dió³² cú²jueh³² tí³ có³², hi³ jáun² cuí¹ lí³ hniá¹ tsú² jmu³ la³jí³² hi³ hlah³ ca³la³ uá¹ tiá² heh³; hi³ hí¹ ca³la³ tí³ tsá²mi³ yáh³ lí¹ má²ná¹jmú² ná¹tsau³² má²tún² hmóu³², cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³ti²¹. ²⁷ Hi³ ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ tsá²ñuh², tí³ có³² bíh¹ má²ca²chá³ tsú² hi³ cuóun¹ quionh³ tsá²mi³, hi³ jáun² má²tún² hmóu³² bíh¹ tsú² lí¹ má²ná¹jmú² ná¹tsau³². Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ja¹ má²tún² hmóu³² tsá²ñuh² bíh¹ má²ná¹jmu² tso³ ca³la³ uá¹ tiá² heh³, cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³ti²¹ jmu³ tsú², hi³ jáun² má²ná¹má²tso² tsú² tsí³ cun³quionh³ ngú³ quioh²¹ hmóu³².

²⁸ Cun³ñí¹ hi³ tiú²uú² zian² tsú² hi³ ca³tin¹ Dió³², jáun² Dió³² má²ca³chau³ tí³ có³², hi³ jáun² tí³ ta²¹ cu³tsa³² cuí¹

cháunh¹³ cú²jueh³² chí¹ tsú² hi³ tiá² ca³tí²¹, hi³ jáun² cu³tsa³² cuí¹ jmu¹ cú²jueh³² hi³ tiá² jmí¹ ca³tí²¹ jmu³. ²⁹ Tsá² la³ hí³ ná¹cónh²¹ hñu³ tsí³ la³jáh³ dú¹ ñí¹ hi³ hláh³ hi³ hó³², tsá² jmu² juón¹, [tsá² cáun² jmu² hi³ tiá² jmí¹ ca³tí²¹ jmu³,] tsá² lí¹ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hi³ hlá² hi³ ní², hi³ hniá¹ siáh³ jmu³ hi³ hlah³. Tsá² la³ hí³ ná¹cónh²¹ tsí³ hi³ uóu³² tsí³, tsá² jngih² tsáu², tsá² hnió³ hniéi², tsá² tí¹ jáin², tsá² lí¹ hiá² lí¹ jlín²³ tsáu², tsá² zió² hien² tsáu². ³⁰ Tsá² la³ hí³ cauh³² jái¹³, hi³ ca³la³ hi³ hon² bíh¹ tsú² Dió³², tsá² hí¹ jan² tiá² hin² hún¹ ta²¹, tsá² jmu² quien² hmóu³², hi³ lí¹ jmu² siáh³ tonh². Tsá² la³ hí³ cáun² lí¹ hnauh² chí¹ hi³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ jmu³ hi³ hlah³, tsá² tiá² nieh³ ñí¹con² jméi² mí¹ziú¹³, ³¹ tsá² tiá² jái¹³ ngi²³, tsá² tiá² má²tí³² jē¹. Tsá² la³ hí³ tiá² hin² hnio³, [tsá² tiá² jmu² juen² tsí³,] hi³ tiá² mií³ ja³² tsí³ ní² siáh³. ³² Hi³ uá¹jinh¹ re² lín³² bíh¹ lieih²¹ tsí³ tsú² hi³ Dió³² má²ca³jmu³ héih³² hi³ tsá² jmu² hi³ la³ ní² ca³tin¹ jún³, tí³la³ cun³ jáun² ná¹jmu² bíh¹ tsú² la³ má²jmu² jáun², hi³ ca³la³ hi³ tí³² lín³² tsí³ tsú² ní¹juáh³ tsá² siánh³ siáh³ jmu² la³ jáun².

2

Dió³² rá²tsi³² héih³² la³ cun³ lí³ jú¹ tson²

¹ Jáun² né³, hnú² tsá² chú¹ ñih²¹ nú² tsá² siánh³, ha³ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ lí¹ má¹zian¹³ hnú² huen², cuí¹ hin² mi³ tsánh² hnú². Quí¹ ní¹ má¹ca³chú¹ ca³ñih²¹ nú² tsá² siánh³, la³ jáun² má²ra³tsin³² nú² siáh³ héih³² huen² bíh¹, quí¹ cun³ñí¹ hi³ jmu³² hnú² siáh³ cá²ren² la³jmí¹ jmu² tsá² hí³. ² Tí³la³ né¹ dí² hi³ Dió³² rá²tsi³² héih³² la³ cun³ rón³² lí³ jú¹ tson² bíh¹, ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³ra³tsin² tsú² héih³² tsá² jmu² la³ ní². ³ Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³chú¹ ca³ñih²¹ hnú² tsá² jmu² la³ ní², chí¹ lín²³ hnú² hi³ cáun² lí¹ ngá¹³ hi³ tiá²

tá¹tsin¹ nú² héih³² la³ cun³ hi³ ca³tin¹ nú² ní¹juáh³ hnú² bíh¹ tsá² jmuh³² siáh³ la³ jáun²? 4 ¿Ho³ lín²³ hnú² hi³ tiá² lin¹ ní¹ jmu³ ta²¹ hi³ jmu² Dió³² juenh² tsí³, hi³ jlánh¹ ja³² lín³² mií³ tsí³ tsú² siáh³? ¿Tiá¹ ca³lí³ lin¹ nú² dúh¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ tsú² cun³ñí¹ hi³ hnió³ tsú² hi³ za¹³ jmí¹ honh² hnú² bíh¹? 5 Hnú² bíh¹ jan² tsá² huáh² chih³², cun³ tiá² má²ca³zah¹ la³ jáun² bíh¹ hnú² jmí¹ honh². Hi³ jáun² cáun² ta²¹ jmuh³² hnú² hi³ tí³ lí³mí¹ míh³ tsí³ Dió³² ní¹con² nú² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ lí³jnia² héih³², jmái¹ hi³ ra³tsí³² Dió³² héih³² la³ cun³ ca³tí²¹ ní¹con² ca³la³ jín³² tsáu². 6 Quí¹ hí³ bíh¹ ma³hmah¹ ní¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² la³ cun³ rón³² lí³ tá¹³ tsú². 7 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² cueh³² tsí³ hi³ jmu² jmáh³la³ hi³ chu²¹ cun³ñí¹ hi³ hnió³ hau³ cáun² jái¹³ quien² hi³ cué³² Dió³², jí³ hi³ hnió³ tá¹ zanh¹ re² ní¹con² Dió³², hi³ hnió³ siáh³ hi³ lí¹³ zian² cun³ jmí¹hi³nio², jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ hiáuh³ jái¹³ hi³ lí¹³ zian² quionh³ Dió³². 8 Tí³la³ Dió³² ma³tson¹³ ca³la³ má²míh²³ tsí³ bíh¹ tsá² hniá¹ hi³ niau²¹ re² tsí³ hnga², tsá² hnió³ ma³tí³² jmáh³la³ hi³ hlah³ cha³ jmí¹ lí³ hniá¹ tsú² hi³ ne³ jú¹ tson². 9 Tsá² jmu² hí³ la³jí³² hi³ hlah³ chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ ma³tso² lín³² tsú² tsí³, hi³ ho³ hi³ jngih³ lín³², la³ñí¹ la³ján³ tsá² *judíos, hi³ ja³bí¹ *tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³. 10 Tí³la³ ca³tin¹ tsá² jmu² hi³ chu²¹ má¹ná¹, Dió³² cué³² cáun² jái¹³ quien² hi³ hau³ tsú², hi³ tá¹zanh¹ tsú² re², jí³ hi³ lí¹³ zian² tsú² siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tin², tsá² judíos la³ñí¹ la³ján³, hi³ ja³bí¹ tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³.

11 Quí¹ Dió³² tiá² jmu² hi³ quien² jan², hi³ jan² tiá² quien²; 12 quí¹ la³jín³² tsá² jmu² tso³ ta³ tiá² cuoh² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ta³ tiá² quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹ hiá¹ tsán¹³ tsú². Tí³la³ tsá² ca³lí³ cuoh² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés má¹ná¹, la³ cun³ lí³ liei²¹ jáun² bíh¹ tá¹tsin¹ tsú² héih³². 13 Quí¹

jun³juáh¹³ hi³ ti³ lí¹ ne³ yáh³ tsú² liei²¹ jáun², hi³ jáun² lí³ chun¹ ñí¹con² Dió³², ti³la³ hi³ hniáuh³² ma³tí³² bíh¹ tsú², hi³ jáun² bíh¹ he³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³. ¹⁴ Ti³la³ ca³tin¹ tsá²cá²jo²¹ má¹ná¹, tsá² tiá² raunh³² liei²¹ jáun² quioh²¹ hla¹ Moisés, ní¹juáh³ ní² lí¹ ca³ma³tí³² tsá² hí³ liei²¹ jáun², jáun² hmóu³² tsú² má²lín³ tsá² zia³² liei²¹ quioh²¹ Dió³² hñu³ tsí³, ¹⁵ qui¹ cun³quionh³ hi³ jmu² bíh¹ tsú² má²lí²lin¹ hi³ hu²¹ liei²¹ jáun² hñu³ tsí³. Jmí¹ tsí³ hmóu³² tsú² má²má²tson² jái¹³ lá², qui¹ ma³cónh³ cha³² tso³ jmí¹ tsí³ tsú², hi³ ma³cónh³ siáh³ má²tson² jái¹³. ¹⁶ Hi³ jáun² má¹jáun² chá³² Dió³² jo³cuo² Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ ra³tsi³² tsú² héih³² ca³tí²¹ la³jí³² hi³ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ jáun² hñu³ tsí³ tsáu², la³ cun³ lí³ jáun² jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³.

Tsá²judíos, tsá² raunh³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés

¹⁷ Ti³la³ hnú² tsá² jlánh¹ juánh³ nú² hi³ lín³ nú² tsá² judío, hi³ zian² nú² la³ cun³ juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, hi³ ca³la³ hi³ tsinh¹ lín²¹ nú² ca³tin¹ Dió³² juóuh³². ¹⁸ Nñh¹ bíh¹ hnú² he³ hi³ tí³² tsí³ Dió³², qui¹ liei²¹ jáun² hie³² he³ hi³ chu²¹ hi³ hniáuh³² quiáh¹³ hnú². ¹⁹ Lín²³ hnú² hi³ cu³tí¹³ tin² hnú² hieh¹ tsá² ten³ jui³², hi³ tin² nú² siáh³ tieih²¹ sí² jui²¹ tsá² ñi³táunh¹ já¹niéi². ²⁰ Hi³ lín²³ nú² siáh³ hi³ tin² nú² hieh¹ tsá² cú¹juón¹, jí³ hi³ ha³ lánh³ rón³² má¹tin¹³ nú² siáh³ tsá² tiá² jmí¹ tiá² tsí³, qui¹ cun³ñí¹ hi³ liei²¹ hi³ cuin² nú² jáun² lí³ mí¹ziah²¹ ca³tí²¹ jú¹ tson², jí³ la³jí³² hi³ lí²ñi³² tsú² ní² siáh³. ²¹ Hi³ jáun² né³, hnú² tsá² hnáuh² jmúh¹³ tí³², ¿he³ láih³² sa³ tiá² ma³tin¹³ nú² tín² huen²? Hnú² tsá² juáh³ hi³ tiá² hniáuh³² han³ tsú², ¿he³ láih³² sa³ chín¹dí¹ huen² bíh¹ hnú² hainh³²? ²² Hnú² tsá² juáh³ hi³ tiá² hniáuh³² lí¹ jmu³ lí¹ tsó²¹ tsú², ¿he³ lí³ sa³ chín¹dí¹ huen² bíh¹ hnú² jmuh³² la³

jáun^{2?} Hnú² siáh³ tsá² jlánh¹ hon² nú² dió³² tsá² láin¹,
 ĵhe³ láih³² sa³ chín¹dí¹ hnú² bíh¹ hainh³² hi³ quien² tloh³
 cuáh³² jáun^{2?} ²³Jlánh¹ jmuh³² hnú² tsinh¹ cun³ñí¹ hi³ zia³²
 liei²¹ jáun² quián¹³, tí³la³ cun³quionh³ hi³ tiá² ma³tih²¹
 hnú² liei²¹ jáun², má²jmuh³² hnú² hi³ tiú²uú² quien² Dió³²
 bíh¹. ²⁴Tson² cu³tí³ bíh¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²
 quioh²¹ Dió³² la³ lá²: “Tsá²cá²jo²¹ hleh³² hlah³ hi³ ca³tin¹
 Dió³² cun³ñí¹ hi³ tsáuh³ hnoh² bíh¹”.

²⁵Tson² bíh¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ hi³ *tiu³² tsú² jáun²
 chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², ní¹juáh³ tsá² má²tí³² liei²¹ jáun²
 quioh²¹ hla¹ Moisés, tí³la³ ní¹juáh³ tiá² la³ ma³tih²¹ yáh³
 hnú², jáun² hnú² lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² tiá² má²quian³²
 lí²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² jáun² Dió³² hó¹ñí¹ bíh¹. ²⁶Tí³la³ tsá²
 tiá² quian³² lí²¹ jáun² má¹ná¹, ní¹juáh³ zian² tsú² la³ cun³
 rón³² juáh³ liei²¹ jáun², jáun² tsá² la³ hi³ né³ lín³ la³juah²¹
 dúh¹ jan² tsá² má²já²tú¹ quioh²¹ bíh¹. ²⁷Hi³ jáun² tsá² tiá²
 já²tú¹ quioh²¹ né³, cun³quionh³ hi³ zian² tsú² jáun² la³ cun³
 juáh³ jáun² liei²¹ bíh¹ má²zia³² he³ lánh³ rón³² tá⁴tsin¹ hnú²
 héih³², quí¹ hnú² bíh¹ jan² tsá² tiá² ma³tih²¹ liei²¹ jáun²
 uá¹jinh¹ ron³ nú², hi³ uá¹jinh¹ quiánh¹ nú² siáh³ lí²¹ hi³ lin¹
 hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹ hnú². ²⁸Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ cáun² lí¹
 lín³ tsú² tsá² judío cun³quionh³ hi³ jniá³ jáun² tí³ coh³ yáh³,
 sa³jun³ jmu² ta²¹ hi³ quian³² tsú² lí²¹ jmáh³la³ ngú³ hi³ lin¹
 hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, quí¹ cáun² hi³ lí³ jmáh³la³ tí³ coh³
 bíh¹ jaun³². ²⁹Tí³la³ tsá² hú⁴tá¹ cu³tí³ lín³ judío má¹na²¹,
 jan² tsá² lín³ la³ tí³ hñu³ tsí³ bíh¹, jan² tsá² má²quian³²
 lí²¹ la³ tí³ hñu³ tsí³; ta²¹ jáun² jmu² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹,
 jun³juáh¹³ hi³ lí²³ cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² héih³²
 má²rá¹lí³ yáh³. Jáun² Dió³² ma³quien² tsá² la³ hí³, uá¹jinh¹
 tsá²mi³cuóun² tiá² ñí¹ ma³quien² tsú².

3

¹ Hi³ jáun² né³, ħha³ dá² jinh¹ quien² hi³ lín³ tsú² *judío, hi³ he³ tá²tsaih²¹ tsú² ní¹juáh³ hi³ *ja³tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsú²? ² Hliáun³ bíh¹ ñí¹ jmu² ta²¹. Quí¹ la³ñí¹ la³ján³ Dió³² ca³chá³ jo³cuo² tsá² judíos jái¹³ jáun² quioh²¹. ³ Jáun² né³, ní¹juáh³ ma³ jan² tsá² hí³ tiá² ca³ma³tí³² jái¹³ jáun², ħhí¹ cun³ñí¹ hi³ jáun² tiá² ma³tí³² Dió³² jè¹ uá²jai³²? ⁴ ħTiá² jáun² yáh³! Dió³² dá² jmu² la³ cun³ qui³ lí³ jú¹ tson² bíh¹, uá¹jinh¹ la³jín³² tsá²mi³cuóun² tí¹ jáin². Quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²:

Ca³tí²¹ lí³jnia² hi³ tson² jèh² hnú²;

lí³ lin¹ hi³ chun¹ hnú² ní¹ má¹tí³ ñí¹ ta³tsi²¹ héih³².

⁵ Hi³ jáun² né³, zian² tsá² lín²³ hi³ tí³ jlánh¹ néh¹ re² lí²lin¹ hi³ chun¹ Dió³² ní¹juáh³ hi³ tí³ lí³mí¹ jmú¹³ dí² hi³ hlah³ hi³ hó³². Tí³la³ ħhe³ dá² lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ ca³tí²¹ hi³ ní²? Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ tson² la³ ní² dúh¹, hi³ jáun² Dió³² má²lín¹³ jan² Tsá² tiá² tin² ra³tsi³² héih³² bíh¹, quí¹ ħhe³ láih³² sa³ míh²³ yáh³ tsí³ tsú² ñí¹con² tsá² jmu² tso³? ⁶ ħTí³la³ tiá² tson² yáh³ la³ cun³ hi³ ná¹lín²³ tsú² jáun²! Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ tson² la³ jáun² dúh¹, ħha³ bí¹ lánh³ rón³² jmí¹ lí¹³ ra³tsi³² Dió³² héih³² ñí¹con² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá²?

⁷ Quí¹ zian² tsá² juáh²³ la³ lá²: “Cun³quionh³ jú¹ tí¹jái² hi³ hléh²³ jná¹³ tí³ lí³mí¹ lí² lin¹ hi³ quien² jú¹ tson² quioh²¹ Dió³²”; tí³la³ jná¹³ né³ juanh³², hi³ sá¹jmí¹ hi³ tson² la³ cun³ hi³ juáh²³ tsú² jáun², jáun² ħha³ bíh¹ lánh³ rón³² lí¹³ juáh³ Dió³² hi³ tsá² la³ hí³ lín³ jan² tsá² ren² tso³ ní¹ má¹ca³ra³tsi³² tsú² héih³² ñí¹con² tsú²? ⁸ Quí¹ sá¹jmí¹ la³ ní² dúh¹, ħhe³ ya³ láih³² tiá² jmú¹³ dí² cú²jueh³² hi³ hlah³, hi³ jáun² tí³ lí³mí¹ ja³tu³ ja³lí³ hi³ chu²¹? Tí³tsóh³ dí¹ jái¹³ la³ ní² néh¹ hie²³

jnoh¹ tsáu² juáh²³ ma³ jan² tsá² hu²¹ hlah³ tsí³; tí³la³ tsá²
la³ hí³ dá² má²tá¹tsin¹ héih³² la³ cun³ ca³tí²¹ bíh¹.

La³jái³² bíh¹ dí² ren² tso³

⁹ Hi³ jáun² né³, ¿hí¹ jlánh¹ bíh¹ chú³² quiú¹³ dí² tsá²
judíos la³ cónh³ bíh¹ *tsá²cá²jo²¹? ¡Tiá² jáun² yáh³! Qui¹
la³ cun³ hi³ má²lí²neh²¹ dí² hi³ ca³la³ jì³lin² tsáu² bíh¹
ná¹jlain³² tsáu¹³, uá¹ hi³ tsá² judíos, uá¹ hi³ tsá²cá²jo²¹.
¹⁰ La³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³
la³ lá²:

Ca³la³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² chun¹ ta³ ñí¹ Dió³²,

¹¹ tiá² hin² zian² yáh³ tsá² ngí²³ jái¹³,

tiá² hin² zian² yáh³ tsá² hnah² Dió³².

¹² La³jín³² bíh¹ tsáu² má²já²taunh²¹ tí³ có³²,

jì³lin² bíh¹ tsú² má²ca³can³ cáun² jui³² hlah³.

Ca³la³ hí¹ jan² yáh³ tsá² jmu² hi³ chu²¹ tiá² zian²,

¹³ La³jímí¹ ja³² cáun² tá²hón³² má²ca³niá³ bíh¹ ja³² jè¹ tsú²,
jmáh³la³ jú¹ tí¹jái² bíh¹ chí²¹ ho³ tsú².

La³jímí¹ lí³ hi³ ha²¹ no¹ quioh²¹ jáh³hláinh¹ bíh¹ ho³ tsú²;

¹⁴ cá² ñí¹ chú² juóun³² bíh¹ tsú² tsáu², jì³ hi³ zaih³² tsú² siáh³
jú¹ uóu³².

¹⁵ Ca³la³ hi³ háun¹ lín²¹ bíh¹ tsú² tsó³² hi³ tsa³jngih² tsáu²,

¹⁶ cá² ñí¹ qui² hlian²³ tsáu² bíh¹ tsá² la³ hí³, hi³ tsunh²
tsú² jui²¹ tsáu², hi³ chan² tsú² siáh³ tsáu² ná¹hó²
ná¹jngih².

¹⁷ Tsá² la³ hí³ tiá² ñí³² yáh³ ha³ lánh³ jmu³ hi³ lí¹³ niau²¹
tie³;

¹⁸ ca³la³ hí¹juáh³ tiá² lín²³ bíh¹ tsú² hi³ jmu³ juénh² ñí¹con²
Dió³².

¹⁹ Né³² né³, né¹ bíh¹ dí² hi³ la³jí³² héih³² má²rá¹tioh³ ñí¹
Sí² quioh²¹ Dió³² ca³tín¹ tsá² zian² cun³quionh³ liei²¹ jáun²
bíh¹, hi³ jáun² hí¹ jan² tsá² hí³ tiá² lí¹³ juáh³ hi³ tiá² ñí³²; qui¹

hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ ra³tsi³² Dió³² héih³² ñí¹con² la³jín³²
 tsá² zian² hngá¹máh³. ²⁰ Hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³
 lí³ chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²ti³² tsú² la³jí³²
 hi³ rá¹juáh³ liei²¹ jáun², quí¹ liei²¹ jáun² cáun² jmu² ta²¹ hi³
 má²li²¹ hi³ tsá² ren² tso³ bñ¹ dí².

Cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³ bñ¹ tsú² lí¹³ liáun³

²¹ Tí³la³ né³² né³, má²ca³lí³ lin¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ he³ dí²
 Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, jun³juáh¹³ uá² quionh³
 hi³ má¹ti²¹ dí² liei²¹ jáun² yáh³. Quí¹ hí¹ la³ tí³ hnga² yáh³
 liei²¹ jáun² jí³ la³ má²quionh³ jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² tsá²
 lin³ hí³ *tí³² jè¹ Dió³² siáh³ ca³juáh³ ²² hi³ Dió³² hinh²³ tsá²
 cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo. Quí¹ la³jín³²
 bñ¹ tsá² nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Jesús lí¹³ lín³ la³juah²¹ dúh¹
 jan² tsá² chun¹ ñí¹con² Dió³² cuí¹ hin² mi³ tsánh². ²³ Jí³lin²
 tsáu² bñ¹ má²ca³jmú³ tso³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² cah²³
 jmái¹ hi³ lí³ chun¹ la³jmí¹ chun¹ Dió³². ²⁴ Hi³ cun³ñí¹ hi³
 jáun² né³, cáun² lí¹ ja³² bñ¹ mi³ tsí³ Dió³² hi³ hinh²³ tsú²
 tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, quí¹ má²ca³ma³hmah¹
 bñ¹ Cristo Jesús ca³ti²¹ tsáu¹³ tsáu², hi³ jáun² tiú²uú² tso³
 ren² yáh³ tsú². ²⁵ Quí¹ Dió³² ca³cuen³ Jesús hi³ jún³ cha¹³
 tsáu²; hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ ca³táin² jáun² jmí²hán¹
 Jesús bñ¹ ca³chón³² Dió³² tsí³ hi³ jmí¹ míh²³ jáun² tsí³ hi³
 ca³ti²¹ tsáu¹³ tsáu² ní¹juáh³ tsá² má²ca³chá³ cáun² tsí³. La³
 jáun² ca³lí³ cun³ñí¹ hi³ ca³lí³hnió³ Dió³² ma³jnia³² hi³ tin²
 ra³tsi³² re² héih³²; quí¹ jmí¹tin² cáun² tí³ lí¹ ca³ma³juenh²
 cu³tiá³ bñ¹ tsú² tsí³, hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² la³ uá¹ tiá²
 jé²³ la³jí³² tso³ hi³ ca³jmú³ tsáu². ²⁶ La³ jáun² ca³jmú³ tsú²
 cun³ñí¹ hi³ hnió³ ma³jnia³² la³ má²má²jnia³² jáun² hi³ tin²
 ra³tsi³² héih³² la³ cun³ ca³ti²¹, cun³quionh³ hi³ hinh²³ tsú²

li³ua³ jan² tsá² nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Jesús la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹.

²⁷ Hi³ jáun² né³, ¿né² dá² hi³ jmí¹ jmu³² dí² jáun² tsah¹? Ca³nga² bíh¹. ¿He³ láih³² ca³nga²? Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ ca³ma³ti²¹ dí² la³ cun³ lí³ héih³² yáh³, quí¹ jí³²la³ ti³ ca³chá¹³ dí² cáun² tsí³ bíh¹. ²⁸ Jáun² né³, má²né¹ dí² hi³ Dió³² hinh²³ tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ cha³² tsú² cáun² tsí³ bíh¹, hi³ sa³jun³ uá² jie²³ yáh³ Dió³² hí¹ má²lí²ma³ti³² tsú² liei²¹.

²⁹ ¿Hí¹ jmáh³la³ tsá² judíos uá¹ tanh² Dió³² hó¹ñí¹? ¿Haun¹³ juáh¹³ ja³bí¹ tsá²cá²jo²¹ uá²jai³² tanh² Dió³² hó¹ñí¹? Quí¹ tson² bíh¹ hi³ ja³bí¹ tsá² hí³ uá²jai³² tanh² Dió³² hó¹ñí¹, ³⁰ quí¹ jí³²la³ jan² tán¹ Dió³² bíh¹ zian². Hi³ jáun² Dió³² hinh²³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ li³ua³ jan² tsá² nio² cáun² tsí³, cuí¹ quian³² cuí¹ tiá² quian³² bíh¹ tsú² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² jáun² Dió³² hó¹ñí¹. ³¹ Hi³ jáun² né³, ¿hí¹ ná¹jmu³² dí² hi³ hí¹ cú¹pih²¹ tiú²uú² quien² liei²¹ jáun² dúh¹ cun³quionh³ hi³ ma³quien¹³ dí² jáun² hi³ hniáuh³² chá³² tsú² cáun² tsí³? ¿Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ ti³ li³mí¹ ná¹ma³quien¹³ bíh¹ dí² liei²¹ jáun².

4

Há²bran²¹ lín³ mí¹ziah²¹ ca³tin¹ tsá² cha³² cáun² tsí³
¹ Hi³ jáun² né³² né³, hnó³² jná¹³ hléh¹³ ca³ti²¹ hi³ ca³hiah³ jáun² hla¹ Há²bran²¹ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí².
² Sá¹jmí¹ hi³ Dió³² ca³hinh³ Há²bran²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³hliá² zia³² hi³ ca³jmú³ dúh¹, jáun² jmí¹ zia³² bíh¹ jái¹³ hi³ jmu³ tsú² tonh², ti³la³ tiá² hin² ca³tin¹ yáh³ jmu³ tonh² ñí¹con² Dió³² má¹ná¹. ³ Quí¹ la³ lá² bí¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Há²bran²¹ ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³²; cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³jie³² tsú²

Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹⁷. 4 Jmú¹³ jái¹³, ní¹juáh³ jan² tsá² jmu² ta²¹, hiáuh²³ bíh¹ tsú² la³ cun³ hmah²¹ hi³ hlánh¹, jun³juáh¹³ hi³ lí¹ hiáuh²³ yáh³ tsú². 5 Tí³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² nio² cáun² tsí³ má¹ná¹, ní¹ jí²¹la³ tí³ cha³² cáun² tsí³ ní¹con² Dió³² bíh¹ tsú² cha³ jmí¹ ma³quien² tsú² lí³ua³ cáun² hi³ má²ca³jmú³ hnga²; hi³ jáun² Dió³² Tsá² hinh²³ tsá² ren² tso³ né³, cáun² jie³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ bíh¹ cun³ní¹ hi³ má²nio² jáun² cáun² tsí³ tsú². 6 Ja³bí¹ hnga² siáh³ hla¹ Dá²vi²¹ ca³juáh³ hi³ jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² heh²³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³, tsá² tiá² ná¹hi³ hí¹ cú¹píh²¹ ta²¹ quioh²¹, 7 jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²:

¡He³ máh³ jmí¹ ren² tsá² má²ca³hin³ Dió³² tso³ quioh²¹
 hi³ jmí¹ zian² tsú² jáun² cun³ tin² tsí³ hnga², tsá²
 má²ná¹¡li³² la³jí³² tsáu¹³!

8 ¡He³ ma³ jmí¹ ren² tsá² jie³² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá²
 tiá² tso³ ren²!

9 Hi³ jáun² né³, jun³juáh¹³ jmáh³la³ tsá² ná¹tú¹ chí² láu²
 hná¹³ ní¹ zian² yáh³ jlánh¹ jmí¹ ren², quí¹ la³ jí³ tsá² tiá²
 má²ná¹quian³² lí²¹ jáun² bíh¹ uá²jai³². Má²lí²neh²¹ bíh¹ dí²
 hi³ Dió³² cáun² ca³hinh³ bíh¹ hla¹ Há²bran²¹ la³juah²¹ dúh¹
 jan² tsá² chun¹ cun³ní¹ hi³ ca³chá³ cáun² tsí³. 10 Tí³la³
 ¿hin² dá² jmí¹ ca³hinh³ Dió³² Há²bran²¹; hí¹ ta³ má²quian³²
 tsú² lí²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ní¹, ho³ ta³ ñeh² uá¹?
 ¿Haun¹³ juáh¹³ ta³ ñeh² bíh¹ dúh¹? 11 Quí¹ má²ca³hinh³
 bíh¹ Dió³² Há²bran²¹ la³ cun³ jmí¹ ca³hiauh³ jáun² jái¹³ hi³
 hniáuh³² tiú³² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian²; cun³quionh³ hi³
 ca³jmú³ jáun² Há²bran²¹ la³ jáun² ca³jmú³ Dió³² lin¹ hi³ hí³
 bíh¹ dí² jan² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá²
 chun¹ cun³ní¹ hi³ nio² cáun² tsí³. Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³
 hi³ Há²bran²¹ hí³ lín³ mí¹ziah²¹ ca³la³ jín³² tsá² nio² cáun²

tsí³ ta³ tiá² má²quian³² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, hi³ jáun² Dió³² hinh³ uá²jai³² tsá² hí³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. ¹² Tson² bíh¹ Há²bran²¹ hí³ lín³ dí¹hio³ ñú¹deh³ la³jín³² tsá² má²ná¹quian³² li²¹ jáun², tí³la³ jí³²la³ tí³ tsá² tiá² cáun² lí¹ já¹tú¹ quioh²¹ bíh¹ má¹ná¹, tsá² ca³chá³ cáun² tsí³ la³jmí¹ ca³chá³ hla¹ Há²bran²¹ hí³ cáun² tsí³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ tsa³tú¹ quioh²¹.

Jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² lí³tí²³ cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ tsú²

¹³ Dió³² ca³jmú³ jái¹³ ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹, jí³ la³ má²quionh³ jón²zih¹ jón²cho¹ tsú² hi³ niau²¹ jo³cuo² tsú² tá¹ cáun² hngá¹máh³; tí³la³ jun³juáh¹³ hi³hliá² tí³ ca³ma³tí³² liei²¹ jáun² yáh³ Há²bran²¹ hi³ hiauh³ jái¹³ jáun², tí³la³ ca³hiauh³ tsú² jái¹³ jáun² cun³ñí¹ hi³ má²ca³heh³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ bíh¹ quí¹hliá² ca³chá³ tsú² cáun² tsí³. ¹⁴ Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ jmáh³la³ tsá² hiauh³ liei²¹ jáun² bíh¹ la³ zia³² hi³ hiáuh³ ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² tiá² lin¹ ñí¹ la³ jmu³ ta²¹ yáh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ tsú², hi³ sa³jun³ la³ lí³ quien² yáh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ní¹juáh³ la³ jáun². ¹⁵ Quí¹ cun³quionh³ liei²¹ jáun² dá² cáun² ja³² hi³ míh²³ tsí³ bíh¹ Dió³²; quí¹ jí³²la³ tí³ ní¹juáh³ tiá² liei²¹ zia³² bíh¹ tiá² lí³ lin¹ yáh³ he³ tiá² ca³lí³tí³.

¹⁶ Hi³ jáun² né³, ja³² mií³ tsí³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ tsú², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³tí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² jí³lín² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹. Jun³juáh¹³ lí³tí³ ñí¹con² jón²zih¹ tsú² tsá² tí³ má²hiauh³² liei²¹ jáun² yáh³, quí¹ tí³la³ lí³tí³ ñí¹con² jón²zih¹ tsú², tsá² jí³²la³ tí³ nio² cáun² tsí³ la³jmí¹ ca³chá³ tsú² jáun² hnga² cáun² tsí³ bíh¹; hi³ Há²bran²¹ hí³ bíh¹ lín³ mí¹ziah²¹ quiú¹³ dí² ca³la³ jái³², la³ cun³ tsá² má²nio²

cáun² tsí³ dí². ¹⁷ La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ juáh³ la³ lá²: “Má²lí²jmú³² jná¹³ hi³ hnú² lín³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ juóun³² tsá² zian² la³jáh³ dúh¹ ñí¹ hué³²”. Jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³chá³ jáun² Há²bran²¹ cáun² tsí³, jáun² lín³ tsú² mí¹zioh²¹ quiú¹³ dí² ñí¹ con² Dió³², Tsá² tin² jmu² hi³ lí¹³ zian² siáh³ hi³ hmai²¹ tsá² má²cuá¹hmú²¹, Tsá² tin² hleh³² ca³ti²¹ jmí¹tsú² jmí¹ja³² la³juah²¹ dúh¹ cáun² hi³ má²jniá³. ¹⁸ Jáun² né³, hla¹ Há²bran²¹ hí³ cáun² ca³chá³ cáun² tsí³ bíh¹ hi³ tónh³² ta²¹ uá¹jinh¹ tiú²uú² jmí¹ lí³ lí¹³ hi³ lí³zian² jon² tsú²; jáun² cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³chó³² jmá¹ hi³ má²lín³ tsú²: “mí¹zioh²¹ quioh²¹ juóun³² tsá² zian² la³jáh³ dúh¹ ñí¹ hué³²”. La³ cun³ jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Dió³² jmí¹tin², hi³ juáh³ la³ lá²: “La³ ní² bíh¹ juóun³² lín³² jon³zih¹ jon³cháuh³ hnú² lí¹³”. ¹⁹ Pih²¹ tiá² jmí¹ má²tí³ hña³láu³ mieh² Há²bran²¹ hí³ jmí¹jáun², tí³la³ tiá² ca³tunh³ yáh³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³ jmí¹ ca³lín¹³ tsú² hi³ ja³²lí³ má²lieih²¹ quionh³ Sara ñí²cuo², hi³ má²ja³quián³ jún³, hi³ tiú²uú² jmí¹ lí¹³ yáh³ lí³zian² jon². ²⁰ Tí³la³ uá¹jinh¹ jmí¹ má²lieih²¹ Há²bran²¹, cun³ jáun² tiá² ca³chá³ bíh¹ tsú² hliáun³ ñéih³ tsí³ ca³ti²¹ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², tí³la³ cun³quionh³ hi³ ca³chá³ jáun² cáun² tsí³ bíh¹ tsú² ca³lí³ pin³ cun³ñí¹ hi³ ca³ma³quien² tsú² jáun² Dió³²; ²¹ quí¹ cáun² tán¹ bíh¹ jmí¹ má²nio² tsí³ tsú² hi³ Dió³² Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³ lí¹³ ma³tí³² la³jí³² jái¹³ hi³ jmu². ²² Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, Dió³² ca³jé³² tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³.

²³ Tí³la³ jun³juáh¹³ hi³ ca³tin¹ jmáh³la³ hnga² Há²bran²¹ yáh³ jái¹³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun² hi³ ca³heh³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³, ²⁴ quí¹ ja³bí¹ jái¹³ jáun² ca³ta¹ jnoh¹ siáh³ uá²jai³². Quí¹ ja³bí¹ jnoh¹ siáh³ uá²jai³²

heh²³ Dió³² ní¹juáh³ tsá² cha³² dí² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ jenh¹³ Jesús Tí³² Juo¹³ dí² ja¹ tsá² má²cá²tsan³. ²⁵ Quí¹ Jesús ca³jienh³ tsú² hi³ jún³ hi³ ca³ti²¹ tso³ quiú¹³ dí², hi³ ca³jmú³ siáh³ Dió³² hi³ jenh¹³ tsú², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ jie³² dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹.

5

*Jái*¹³ ca³tin¹ tsá² tiú²uú² tso³ ren²

¹ Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ dí², jáun² má²ca³heh³ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹; hi³ jáun² cun³quionh³ ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí², cuí¹ nio¹ la³ má²nio² jáun² tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ tsú². ² Cun³quionh³ hí³ bíh¹ má²hiau³² dí² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ dí²; hi³ jáun² má²tiauh² dí² tiá³ ñí¹con² tsú², jí³ hi³ má²tsah¹ dí² cun³ñí¹ hi³ má²hu²¹ tsí³ dí² hi³ lí¹³ láí³ dí² la³jmí¹ lín³ hnga² Dió³² Tsá² cuá¹quien². ³ Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ jáun² yáh³, quí¹ ja³bí¹ tsah¹ dí² siáh³ ja¹ uu³mí²tsi³²; quí¹ né¹ dí² hi³ cun³quionh³ uu³mí²tsi³² jáun² lí³ táí² dí² hi³ jmú¹³ dí² juenh² tsí³, ⁴ jáun² cun³quionh³ hi³ juenh² jáun² tsí³ bíh¹ dí² tá²zanh¹ dí² re² ñí¹con² Dió³²; hi³ cun³ñí¹ hi³ tá²zanh¹ dí² jáun² re² né³, má²zia³² hi³ hu²¹ tsí³ dí². ⁵ Hi³ hu²¹ jáun² tsí³ dí² jun³juáh¹³ cáun² hi³ lí¹³ chau³ dí² hua³heih²¹ yáh³, quí¹ má²ca³ma³cónh³² bíh¹ Dió³² hñu³ tsí³ dí² hi³ lí³liei²¹ dí² hi³ hniau³ tsú² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ca³cuen³ tsú² jáun².

⁶ Quí¹ uá¹jinh¹ tiá² jmí¹ zia³² pí³ quiú¹³ dí² hi³ chá¹³ tí³ có³² tso³, tí³la³ Dió³² ca³tón³ cáun² jmái¹, hi³ jmái¹ jáun² bíh¹ tí³tsóh³ ca³jun³ Cristo ca³tin¹ la³jín³² tsá² ren² tso³.

⁷ Juóuh³² lín³² bíh¹ lí³ zian² jan² tsá² hnió³ jún³ cha¹³ jan²

tsá² siánh³, uá¹jinh¹ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² chun¹. Quí¹ ho³ sa³ lí¹³ bíh¹ lí³ zian² jan² tsá² lí³hnió³ jún³ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² chun¹. ⁸ Tí³la³ Dió³² má¹ná¹, hú¹tá¹ ca³ma³jnia³² hi³ hniau³ jnoh¹ jmí¹ ca³cué³ tsú² jáun² jái¹³ hi³ jún³ Cristo hi³ ca³ta¹ dí², uá¹jinh¹ tá¹la³ jmí¹ ná¹re² dí² jáun² tso³. ⁹ Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ la³ má²ca³heh³ bíh¹ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ ca³jun³ Cristo hi³ ca³ta¹ dí², hi³ jáun² tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² liáu³² dí² tsú² ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹ ní¹ má¹ca³ma³jnia³² Dió³² hi³ míh²³ tsí³ ca³ti²¹ tso³. ¹⁰ Quí¹ ní¹juáh³ tu³bí¹ ca³niau²¹ yáh³ tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³hliá² jun³ jáun² Jon² tsú² jmái¹ hi³ jmí¹ ná¹hon²í¹ máh³ dí² tsú², hi³ jáun² tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² zia³² jái¹³ hi³ liáun³ jnoh¹ cun³ñí¹ hi³hliá² zian² bíh¹ tsú², quí¹ má²tiauh² bíh¹ dí² re² quiúnh¹ tsú². ¹¹ Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ jáun² yáh³, quí¹ ja³bí¹ tsa¹h¹ lín²¹ dí² hi³ ca³tin¹ Dió³² cun³quionh³ tá¹³ Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí², quí¹ hí³ bíh¹ má²ca³chá³ tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ Dió³².

Jái¹³ ca³tin¹ Adán jí³ Cristo

¹² Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jan² tsáu² bíh¹ ca³hi³ tso³ ñí¹ hué²¹ lá², hi³ cun³quionh³ tso³ jáun² ca³hi³ siáh³ hmú³², hi³ jáun² dá² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hí³ bíh¹ ca³la³ jí³lin² tsáu² má²tionh² ja¹ tso³, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ já¹ngí³ hmú³² ñí¹con² la³jín³² tsáu². ¹³ Quí¹ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ lí³zia³² liei²¹ hi³ ca³cué³ jáun² Dió³² ñí¹con² hla¹ Moisés, jmí¹ má²zia³² bíh¹ tso³ hngá¹máh³ lá²; tí³la³ tiá² jmí¹ má²ná¹hi¹³ yáh³ tsáu¹³ tsáu² la³ cun³ juáh³ liei²¹ jáun² má¹ná¹, jmí¹ tiá² liei²¹ má²zia³². ¹⁴ Tí³la³ cun³ jáun² ca³jmú³ bíh¹ hmú³² pí³ hi³ ca³tsan³ la³jín³² tsá² ca³jmú³ tso³ la³ cun³ jmí¹ ca³lí³zian² hla¹ Adán hi³ ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³lí³zian² hla¹ Moisés, uá¹jinh¹ tsáu¹³

tsú² tiá² jmí¹ lí³ la³jmí¹ lí³ tsáu¹³ Adán, tsá² tiá² ca³ma³tí³² hí³ héih³² hi³ ca³cué³ jáun² Dió³². Tí³la³ uá¹jinh¹ la³ ní² né³, cun³ jáun² lín³ bíh¹ hla¹ Adán hí³ cáun² nóh³² hi³ ca³tin¹ jan² Tsá² né³bí¹ jmí¹ já²¹.

¹⁵ Quí¹ cun³quionh³ tsáu¹³ jan² tsáu² bíh¹ má²cá²tsan³ juóun³² lín³² tsáu², tí³la³ cun³quionh³ tá¹³ Jesús Tsá² lín³ Cristo má¹na²¹, ca³la³ hi³ lí¹ má²tí² má²híe²³ bíh¹ mí³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³² ñí¹con² juóun³² tsáu² hi³ lí¹³ liáun³ tsú². Hí³ jáun² la³ cun³ hi³ tiá² ca³ma³tí³² jáun² Adán né³, tiá² cunh² yáh³ quionh³ hi³ lí¹ cue³² jáun² Dió³², ¹⁶ quí¹ hi³ lí¹ cue³² jáun² Dió³² cun³ tiá² cá²ren² bíh¹ quionh³ ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² tsáu¹³ tsá² hí³. Quí¹ cun³quionh³ cáun² tán¹ tso³ jáun² bíh¹ má²ca³ta³tsin¹ tsáu² héih³²; tí³la³ uá¹jinh¹ hliáun³ lín³² tso³ má²ná¹ren² tsáu², cun³ jáun² lí¹³ bíh¹ liáun³ tsú², quí¹ Dió³² dá² cáun² hinh²³ bíh¹ tsáu² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹. ¹⁷ Hí³ ní¹juáh³ la³ ca³lí³ zia³² pí³ ñí¹con² hmú³² cun³quionh³ tsáu¹³ jan² tsáu², jáun² cun³ñí¹ hi³ ja³² mí³ tsí³ Dió³² né³, tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² lí³ zia³² pí³ quioh²¹ la³jín³² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ ja³² jáun² mí³ tsí³, hi³ lí¹³ zian² tsú² cáun² hi³ hmai²¹ cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ siáh³ jan² tsá²mi³cuóun², Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ Tsá² hí³.

¹⁸ La³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ cun³quionh³ tsáu¹³ Adán bíh¹ ca³ta³tonh¹ la³jín³² tsáu² ñí¹ hlah³; tí³la³ hi³ ca³tin¹ jáun² Jesucristo né³, cun³ñí¹ hi³ hí³ bíh¹ ca³jmú³ cáun² ta²¹ chu²¹, hi³ jáun² Dió³² lí¹³ hinh³ la³jín³² tsáu² ta³né³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ jáun² lí¹³ zian² tsú² ca³tin¹ Dió³². ¹⁹ Quí¹ cun³quionh³ hi³ tiá² ca³ma³tí³² jan² tsáu² bíh¹, jáun² juóun³² lín³² tsáu² ca³ta³ná¹ren² tso³; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³, hi³ cun³quionh³ hi³ ca³ma³tí³² jan² Tsáu²

bíh¹, jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ca³ta³tonh¹ la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹ cu³tí¹³ ñí¹con² Dió³².

²⁰ Quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³lí³zia³² jáun² liei²¹ bíh¹, hi³ jáun² tí³ lí³mí¹ ca³lí³ hliáun³ bíh¹ hi³ tiá² má²tí³² tsáu²; tí³la³ tá¹la³ chí¹lí²hliáun²³ jáun² tso³ né³, tí³ lí³mí¹ ca³ja³ bíh¹ mií³ tsí³ Dió³². ²¹ Hi³ jáun² né³, la³jmí¹ ca³lí³quien² tso³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ hmú³², la³ jáun² bíh¹ siáh³ ca³lí³quien² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí², hi³ jmu² hi³ lí¹³ heh³ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ ziaun² dí² cun³ jmí¹hi³nio².

6

Jún¹ tsú² ca³tín¹ tso³, tí³la³ zian² bíh¹ tsú² ca³tín¹ Cristo

¹ Hi³ jáun² né³, ¿he³ ya³ lí¹³ juáh¹³ dí²? ¿Hí¹ jmú¹³ dí² tso³ ca³la³ má²jmu³² jáun², hi³ jáun² tí³ lí³mí¹ lí³jnia² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³²? ² Ján¹han²¹, ¿tiá² jáun² yáh³! Quí¹ tsá² má²ná¹jún¹ bíh¹ dí² hi³ ca³tín¹ tso³, hi³ jáun² ¿ha³ yáh³ lánh³ rón³² lí¹³ má¹ziaun¹³ dí² hi³ jmu³² tso³? ³ Quí¹ jmí¹ cáun³ dí² jáun² jmái² ca³lí³ lin¹ hi³ má²ca³cunh³ dí² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, ¿tiá¹ tson²? Hi³ jáun² jmái¹ jáun² bíh¹ tí³tsóh³ ca³má¹lí²¹ dí² hi³ má²jún¹ dí² la³jmí¹ jun¹ tsú² jáun² hnga². ⁴ Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ hi³ cáun³ dí² jáun² jmái² bíh¹ má²lí²¹ dí² hi³ má²já²haun³ dí² cu³lí²¹ quiúnh¹ Cristo qui¹ cun³ñí¹ hi³ má²jún¹ dí² la³jmí¹ jun¹ tsú² jáun² hnga². Hi³ jáun² né³, la³jmí¹ ca³jenh¹³ jáun² hnga² Jesús ja¹ tsá² cá²tsan³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jméi² dí² Tsá² cuá¹quien², la³ jáun² bíh¹ siáh³ hiáu³ dí² pí³ hi³ lí¹³ ziaun² dí² cáun² hi³ hmai²¹.

5 Qui¹ ní¹juáh³ má²ná¹cunh² dí² quiúnh¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ má²jún¹ dí² la³jmí¹ jun¹ tsú² jáun² hnga², jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ ná¹cunh² dí² quiúnh¹ tsú² ní¹ má¹ca³jenh¹³ dí² la³jmí¹ ca³jenh¹³ tsú² jáun². 6 Qui¹ né¹ bíh¹ dí² la³ cun³ hi³ jmí¹ láí³ dí² jáun² jmí¹tin²; tí³la³ la³jí³² hi³ yeh³ jáun² né³, má²ca²taun³ crei²¹ cu³tsa³² quionh³ Cristo bíh¹, hi³ jáun² lí¹³ liáun³ cuá² ta³ dí² ñí¹con² pí³ quioh²¹ tso³, hi³ jáun² tiú²uú² láí³ dí² la³jmí¹ lín³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ ca³tin¹ tso³. 7 Qui¹ tiú²uú² pí³ zia³² yáh³ quioh²¹ tso³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² jan² tsá² má²jún¹. 8 Jáun² né³, ní¹juáh³ má²jún¹ dí² quiúnh¹ Cristo, hi³ jáun² cáun² bíh¹ má²nio² tsí³ dí² hi³ ziaun² dí² siáh³ quiúnh¹ tsú². 9 Qui¹ né¹ dí² hi³ má²ca³jenh¹³ Cristo ja¹ tsá² má²ca²tsan³, hi³ jáun² jmí¹líh³ yáh³ tiú²uú² jún³ tsú², quí¹ tiú²uú² pí³ zia³² yáh³ quioh²¹ hmú³² ñí¹con² tsú². 10 Qui¹ jmí¹ jun¹ jáun² Cristo, ca³jun³ tsú² cu³ jéin³² tán¹ la³ lá² bíh¹ hi³ ca³tin¹ tso³; tí³la³ hi³ zian² tsú² ta³né³² né³, má²zian² tsú² hi³ ca³tin¹ Dió³² bíh¹. 11 Ja³bí¹ la³ jáun² hnoh² uá²jai³², cuí¹ lín¹³ náh² la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²jún¹ náh² hi³ ca³tin¹ tso³, tí³la³ cuí¹ lín¹³ náh² hi³ ná¹zian² náh² hi³ ca³tin¹ Dió³² má¹na²¹, cun³ñí¹ hi³ má²ná¹lín³ náh² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² quiúnh¹ Cristo Jesús.

12 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ su³uú² lí¹ tanh³ náh² ta²¹ la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ ngú³ quián¹³ náh² jmu³, hi³ lí¹ jmúh¹³ náh² tso³, hi³ juáh¹³ hi³ lí³ jmu³ héih³² tso³ ñí¹con² náh² hi³ jmúh¹³ náh² la³ cun³ hi³ tí³² honh² náh² hmóu³². 13 Su³uú² lí¹ jjenh²¹ náh² ñí¹con² tso³ hi³ jmúh¹³ náh² hi³ hlah³ hi³ hó³², tí³la³ hnoh² dá² hniáuh³² jjenh²¹ náh² tá¹ jan² ñí¹con² Dió³² bíh¹ hi³ jmúh¹³ náh² jmáh³la³ hi³ chu²¹, la³ cun³ jan² tsá² má²jún¹ hi³ má²ca³jenh¹³ siáh³. 14 Qui¹ tiú²uú² jáí¹³ ho²

yáh³ tso³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² hnoh², cun³ñí¹ hi³ tiú²uú²
 zian² hnoh² la³ cun³ lí³ liei²¹ hi³ jmí¹ zia³² jáun² jmí¹tin²,
 quí¹ tí³la³ hnoh² dá² má²zian² náh² la³ cun³ lí³ mií³ hi³ ja³²
 jáun² tsí³ Dió³² bíh¹.

Jái¹³ hi³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ lín³ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹

¹⁵ Hi³ jáun² né³, ¿ha³ lánh³ jmú¹³ dí²? ¿Hí¹ lí¹³ jmú¹³
 dí² tso³ quí¹hliá² hi³ tiú²uú² ziaún² dí² cun³quionh³ liei²¹
 jáun², quí¹ má²ziaún² dí² cun³quionh³ mií³ hi³ ja³² tsí³
 Dió³² bíh¹? Ján¹han²¹, ¿tia² jáun² yáh³! ¹⁶ Cuí¹ jmú¹³
 jái¹³, hi³ ní¹juáh³ ca³jienh²¹ náh² hmóu³² ñí¹con² jan² tsáu²
 hi³ lín¹³ náh² jan² tsá² má²dí¹hlánh¹, hi³ má¹tih²¹ náh²
 ñí¹con² tsá² hí³, hi³ jáun² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ tsá² hí³
 bíh¹ má²lái¹ náh², hi³ jáun² má²ca³tin¹ náh² má¹tih²¹
 ñí¹con² tsú². La³ jáun² bíh¹ lí³ ní¹juáh³ tsá² má²tí³² ñí¹con²
 tso³, lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ juo¹³ bíh¹ tsú² tso³, hi³ jáun² dá²
 jmu³ hi³ jún³ bíh¹ tsú²; ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ síáh³ uá²jai³²,
 tsá² má²tí³² ñí¹con² Dió³² lí¹³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá²
 chun¹. ¹⁷ Tí³la³ tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ uá¹jinh¹ hnoh² jmí¹
 ná¹lín³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ ca³tin¹ tso³; tí³la³ ta³né³²
 má¹na²¹, má²tionh² náh² jo³cuo² jú¹ tson² hi³ má²ca³tionh²
 náh² jáun² ta²¹ ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² bíh¹. ¹⁸ Quí¹ jmí¹
 má²ca³liáun³ náh² jáun² ñí¹con² tso³, jmí¹jáun² ca³lín³
 náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ ca³ti²¹ hi³ zian² náh² hi³ ná¹chun¹
 bí¹ náh². ¹⁹ Lieh¹ jná¹³ hnoh² cun³quionh³ jái¹³ hi³ jmu¹
 jná¹³ lá², quí¹ ho³ sa³ juóuh³² bíh¹ hi³ ngí¹³ náh² jú¹ tson²
 lá². Quí¹ jmí¹tin² ca³cuéh¹ náh² cuá² tanh¹ ñí¹con² tso³ hi³
 ca³lín³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹, hi³ ca³jmuh³ náh² hi³ hlah³
 hi³ hó³². La³ jáun² bíh¹ hniáuh³² cuéh¹ náh² síáh³ cuá²
 tanh¹, hi³ lín¹³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ ca³ti²¹ hi³ chu²¹, hi³
 ná¹chan¹ náh² ñí¹con² Dió³².

20 Qui¹ jmái¹ hi³ jmí¹ ná¹lín³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ ñí¹con² tso³, jmí¹jáun² tiá² ta²¹ jmí¹ táunh²³ yáh³ hnoh² la³ cun³ héih³² hi³ jmu² hi³ chu²¹; 21 tí³la³ ĵhe³ dá² ca³ta³tsin¹ náh² cun³ñí¹ hi³ ca³jmuh³ náh² la³ jáun²? Má²ná¹hinh¹ bíh¹ náh² ca³ti²¹ hi³ jáun² ta³né³²; quí¹ la³jí³² hi³ jáun² cáun² jmu² hi³ jún³ bíh¹ tsú². 22 Tí³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ca³liáun³ bíh¹ náh² ca³tin¹ tso³, hi³ jáun² ta³né³² má²ná¹lín³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ Dió³² bíh¹; hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³ta³tsin¹ náh² hi³ lí¹³ zian² náh² hi³ ná¹chan¹ náh² ñí¹con² Dió³² jí³ hi³ lí¹³ zian² náh² siáh³ cun³ jmí¹hi³nio². 23 Qui¹ la³ cun³ hi³ tá²tsaih²¹ tsá² jmu² tso³, hi³ jún²³ bíh¹; tí³la³ hi³ lí¹ cue³² Dió³² má¹ná¹, jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo Jesús Tí³² Juo¹³ dí².

7

Jmu² Po¹ cáun² jái¹³ ca³tin¹ tsá² jéinh³² cuo²

¹ Hnoh² reh², tsá² má²ná¹cuin² náh² liei²¹, ñíh¹ bíh¹ hnoh² hi³ liei²¹ jáun² quien² ñí¹con² jmáh³la³ tsá² ná¹lieih²¹ bíh¹. ² Jmú¹³ jái¹³, ní¹juáh³ zian² jan² tsá²mi³ tsá² má²jenh² cuo², jáun² ca³tin¹ tsú² ma³zian² quionh³ ñí²cuo² tá¹la³ zian² ñí²cuo² la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹; tí³la³ ní¹juáh³ má²jún¹ tsá²ñuh² ñí²cuo² tsú², jáun² tiú²uú² lí³ quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² tsá²mi³ hí³. ³ Tí³la³ ní¹juáh³ tsá²mi³ hí³ ca³cuá³ quionh³ jan² tsá²ñuh² siánh³ siáh³ tá¹la³ zian² bíh¹ ñí²cuo², jáun² tsá²mi³ la³ hí³ lín³ jan² tsá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² bíh¹. Tí³la³ ní¹juáh³ má²jún¹ bíh¹ ñí²cuo² tsá²mi³ hí³, jáun² tiú²uú² lí³ quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² tsú², má²lí¹³ bíh¹ jéinh³² tsú² cuo² quionh³ tsá²ñuh² siánh³, jun³juáh¹³ tso³ yáh³ jaun³² hi³ jéinh³² tsú² siáh³ cuo².

4 Ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ uá²jai³² tiú²uú² quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² hnoh² reh²; qui¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²tsan³ náh² cu³li²¹ quiúnh¹ Cristo hi³ ca³tin¹ liei²¹ jáun², qui¹ cun³ñí¹ hi³ ná¹lín³ náh² la³juah²¹ dúh¹ zeih²¹ cuo² zeih²¹ ta³ tsú². Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ liei²¹ jáun² tiú²uú² ca³tin¹ hi³ jmu³ quien² ñí¹con² hnoh², hi³ jáun² má²ná¹lín³ náh² ñí²cuo² jan² Tsá² siánh³ bíh¹, Tsá² ca³jenh¹³ hí³ ja¹ hla¹. Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, ta³né³² má²lí¹³ láí³ dí² tsá² zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ ñí¹con² Dió³². 5 Qui¹ tá¹la³ jmí¹ ziaún² dí² jáun² cun³ lí³ tsí³ dí² hmóu³², jáun² liei²¹ jáun² ti³ ca³jmu³ ta²¹ hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ dí² hi³ ti³ lí³ hniá¹ dí² hi³ jmú¹³ hi³ hlah³ bíh¹; hi³ jáun² dá² cáun² tí² ná¹láí³ dí² tsá² jmu² ta²¹ ñí¹con² hmú³² bíh¹. 6 Tí³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ca³liáu³ bíh¹ dí² ca³tin¹ liei²¹ jáun², qui¹ la³jmí¹ lí³ hi³ má²jún¹ bíh¹ dí² ñí¹con² hi³ jmí¹ ziaunh² dí² jáun² tiá³; hi³ jáun² ta³né³² má²zia³² jáí¹³ hi³ má¹ti²¹ dí² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² cue³² hí³ pí³ hi³ ziaún² dí² jáun² hi³ hmai²¹, jun³juáh¹³ uú² cun³quionh³ liei²¹ yeh³ hi³ rá¹lí³ jáun² yáh³.

Tso³ hi³ zia³² hñu³ tsin³² jná¹³

7 Hi³ jáun² ní¹juáh³ la³ ní² né³, ¿hí¹ lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ liei²¹ jáun² bíh¹ jmu² hi³ tanh³² dí² tso³? Ján¹han²¹ ;tiá² jáun² yáh³! Tí³la³ cun³quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹ ca³lí³ ño¹ jná¹³ hi³ he³ jaun³² tso³. Jmú¹³ jáí¹³, sá¹ hi³ tiá² ca³juáh³ liei²¹ jáun²: “Ha³ lí² jmú² hniá¹ nú² hi³ quioh²¹ tsáu²”, jáun² tiá² jmí¹ lí³ ño¹ yáh³ jná¹³ he³ dá² jaun³² hi³ hniá¹ tsú² hi³ quioh²¹ tsáu². 8 Tí³la³ tso³ dá² ca³jmu³ quien² ñí¹con² jná¹³ cun³quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³hi³ la³jjí³² hi³ hlah³ hñu³ tsin³² jná¹³, hi³ ca³lí³ hniá¹ jná¹³ hi³ quioh²¹ tsáu². Qui¹ tá¹la³ tiá² jmí¹ má²cuo² jná¹³ liei²¹ jáun², tiá²

tso³ jmí¹ ren² yáh³ jná¹³ ñí¹con² liei²¹ jáun². ⁹ Quí¹ jmái¹ hi³ tiá² jmí¹ má²cuo² jná¹³ liei²¹ jáun², jmí¹ zian² bíh¹ jná¹³; tí³la³ jmí¹ ca³lí³ cuo² jná¹³ héih³² jáun² má¹ná¹, jmí¹jáun² bíh¹ ca³lí³ zia³² tso³, hi³ jáun² jmí¹jáun² né³, jun³ bíh¹ jná¹³. ¹⁰ La³ jáun² bíh¹ lí³ héih³² hi³ jmí¹ ca³ti²¹ hi³ cué³² jái¹³ hi³ lí¹³ zian² tsú²; tí³la³ ca³tin¹ jná¹³ má¹ná¹, cáun² ca³jmú³ hi³ jun³ bíh¹ jná¹³. ¹¹ Quí¹ tso³ jlánh¹ ca³lí³jan²¹ jmí¹ ca³lí³zia³² jáun² héih³², hi³ jáun² ca³ma³cau² jná¹³; hi³ jáun² cun³quionh³ héih³² jáun² bíh¹ ca³jngah³ jná¹³.

¹² Hi³ jáun² né³, cun³ jáun² híen¹ bíh¹ liei²¹ jáun², hi³ héih³² rá¹tioh³ jáun² né³, híen¹ bíh¹, chu²¹ bíh¹, hi³ cú²re² he² bíh¹ síáh³ rá²tsi³² héih³². ¹³ Jáun² né³, ħí¹ lí¹³ juáh¹³ hi³ liei²¹ chu²¹ jáun² ca³lí³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ hmú³² ñí¹con² jná¹³? ;Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ tso³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ hi³ jun³ jná¹³, hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³lí³ lin¹ he³ lánh³ rón³² lí³ tso³, quí¹ cun³quionh³ liei²¹ chu²¹ jáun² bíh¹ ca³jngah³ jná¹³ tso³. Jáun² héih³² jáun² né³ ca³ma³lí²¹ hi³ hú⁴tá¹ la³ hian² lín³² bíh¹ tsí³ tso³.

Hniéi² hi³ zia³² hñu³ tsí³ tsáu²

¹⁴ Quí¹ né¹ bíh¹ dí² hi³ liei²¹ jáun² ja³ ñí¹con² Díó³²; tí³la³ jná¹³ má¹ná¹, tsá²mí³cuóun² cáun² lí¹ jmu² cun³ lí³ tsin³² bíh¹ ná¹ cu³diá²jan², jan² tsá² ca³ja³hnái¹ ñí¹con² tso³. ¹⁵ Jlánh¹ tiá² ngí²³ jná¹³ he³ dá² jmu² ná¹, quí¹ tiá² jmu² yáh³ jná¹³ hi³ jmí¹ hnó²¹ jmu¹, tí³la³ cha³ jmí¹ jmu¹ jná¹³ hi³ hnó³² jmu¹, hi³ tiá² jéi³² bíh¹ jná¹³ jmu². ¹⁶ Tí³la³ ní¹juáh³ jná¹³ la³ jmu² cáun² hi³ tiá² jmí¹ hnó²¹ jmu¹, jáun² la³ jáun² má²lí²lin¹ hi³ la³ chu²¹ bíh¹ liei²¹ jáun²; ¹⁷ hi³ jáun² la³ cun³ hi³ jmu² jná¹³ jáun², jun³juáh¹³ hi³hliá² ja³² tsin³² jmu¹ yáh³ jná¹³ la³ jáun², tí³la³ hi³ jáun² dá² ja³² ñí¹con² tso³ hi³ nio² jáun² hñu³ tsin³² bíh¹ jná¹³. ¹⁸ Má²ca³lí³tsin² jná¹³

hi³ tiá² hi³ chu²¹ zia³² yáh³ ti³ ñeh² quion²¹ ná¹ cun³ñí¹
 hi³ tsá²mi³cuoun² jná¹³; qui¹ uá¹jinh¹ hnó³² jná¹³ jmu¹
 jmáh³la³ hi³ chu²¹, ti³la³ má¹lí³² jáun² né³, sa³ tiá² tú² tiá²
 tsin²³ yáh³ jná¹³ jmu¹. 19 Qui¹ sa³ hi³ hlah³ hi³ tiá² hnó³²
 jmu¹ bíh¹ jná¹³ jmu², cha³ jmí¹ jmu¹ ná¹ hi³ chu²¹ la³ cun³
 hi³ dí¹quian¹ jná¹³ jáun² jmu¹. 20 Jáun² né³, ní¹juáh³ jná¹³
 la³ jmu² cáun² hi³ tiá² jmí¹ hnó²¹ jmu¹, jáun² la³ jáun²
 má²lin¹ hi³ jun³juáh¹³ huen² yáh³ jná¹³ jmu², ti³la³ tso³ hi³
 nio² hñu³ tsin³² bíh¹ jná¹³ la³ jmu².

21 Hi³ jáun² la³ lá² bíh¹ quiunh³² jná¹³: Ní¹juáh³ jmái¹ hi³
 hnó³² jná¹³ jmu¹ hi³ chu²¹, sa³ jmáh³la³ hi³ hlah³ bíh¹ la³
 jmu² jná¹³ má¹lí³² jáun². 22 Qui¹ uá¹jinh¹ jéih³² lín³² bíh¹
 jmí¹ tsin³² jná¹³ liei²¹ quioh²¹ Dió³², 23 ti³la³ cun³ jáun² jíe³²
 bíh¹ jná¹³ hi³ zia³² cáun² liei²¹ siáh³ hi³ jmu² quien² ñí¹con²
 ua³ tán² jná¹³, hi³ liei²¹ jáun² né³ ná¹tín²³ quionh³ hi³ jéih³²
 jáun² jmí¹ tsin³² jná¹³. Liei²¹ jáun² dá² hnió³ hi³ hú¹tá¹
 zaunh³ tiá³ jná¹³ ca³ti²¹ tso³, hi³ jáun² la³ jáun² ma³ti³² ua³
 tán² jná¹³ jmáh³la³ héih³² quioh²¹ tso³.

24 ¡Jlánh¹ juo²³ jná¹³ qui¹ cun³ñí¹ hi³ tsá²mi³cuoun² ná¹!
 ¿Hin² dá² tsánh² lí¹³ liáu³² jná¹³ ca³ti²¹ ngú³ lá² quion²¹,
 ngú³ hi³ lí¹³ jngah³ lá²? 25 Jí³²la³ Dió³² bíh¹ lí¹³ liáu³²
 cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².
 ¡Hénh³ máh³ tiá¹hmah¹ Dió³²! Jáun² né³, la³ lá² bíh¹ lí³, hi³
 cun³quionh³ jmí¹ tsin³² jná¹³ jmí¹ hnó²¹ ná¹ má¹ti²¹ héih³²
 quioh²¹ Dió³² tá¹la³ má²ti²¹ ná¹ jáun² héih³² quioh²¹ tso³
 cun³quionh³ ngú³ quion²¹.

8

*Tsá² zian² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹
 (Gálatas 5:16-26)*

¹ Né³² né³, tí³la³ ní¹juáh³ tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo má¹na²¹, ha³ tiú²uú² tá¹tsin¹ yáh³ tsú² héih³², [tsá² tiú²uú² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³² yáh³, tí³la³ má²ñi³táunh¹ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹]. ² Quí¹ tsá² má²tí³² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ má²zian² hi³ hmai²¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ tsú² quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, quí¹ má²ca³liáu³ bíh¹ dí² ñí¹con² héih³² quioh²¹ tso³ jí³ ñí¹con² hmú³² ní². ³ Quí¹ Dió³² má²ca³jmu³ cáun² hi³ jmí¹líh³ tiá² ca³tioh²¹ lei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés jmu³; quí¹ cun³ñí¹ hi³ tsá² zian² cun³ lí³ tsí³ bíh¹ jnoh¹, jáun² ja³hín³ bíh¹ pí³ quioh²¹ lei²¹ jáun²; hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ca³zen³ Dió³² Jon² hi³ ca³lin³ tsá²mi³cuóun² Tsá² la³ jnoh¹, tsá² ren² dí² tso³. Hí³ bíh¹ ca³cuen³ Jon² hi³ jún³ hi³ ca³tí²¹ tso³ quiú¹³ dí²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³hin³ Dió³² tsáu¹³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³lin³ jáun² Jon² tsú² jan² tsá²mi³cuóun² la³ jnoh¹. ⁴ La³ jáun² ca³jmu³ tsú² hi³ jáun² lí¹³ má¹ti²¹ jnoh¹ la³ cun³ héih³² hi³ jmu² jáun² lei²¹, quí¹ tiú²uú² ziaún² yáh³ dí² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tí³la³ la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ má²ziaún² dí².

⁵ Quí¹ tsá² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tsá² la³ hí³ dá² cáun² hu²¹ tsí³ hi³ ma³tí³² la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ ngú³ quioh²¹ bíh¹; tí³la³ tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹na²¹, tsá² la³ hí³ hu²¹ tsí³ hi³ ma³tí³² la³ cun³ hi³ tí³² tsí³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹. ⁶ Quí¹ ní¹juáh³ tsá² cá² ñí³ zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hnga², tsá² la³ hí³ dá² jún³ bíh¹; tí³la³ tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian², hi³ niau²¹ siáh³ tie³ hñu³ tsí³. ⁷ Quí¹ ní¹juáh³ tsá² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tsá² la³ hí³ dá² ná¹háun³ bíh¹ quionh³ Dió³², quí¹ tiá² hnió³ yáh³

tsú² ma³quien² liei²¹ quioh²¹ Dió³²; hi³ sa³jun³ lí²³ yáh³ ma³quien² tsú² liei²¹ jáun². ⁸ Hi³ jáun² bíh¹ la³jín³² tsá² zian² cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tiá² lí²³ yáh³ ma³hiún² tsú² tsí³ Dió³².

⁹ Tí³la³ hnoh² má¹ná¹, tiú²uú² zian² yáh³ náh² cun³ lí³ honh² hmóu³², tí³la³ má²zian² hnoh² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, ní¹juáh³ hnoh² tsá² má²zian² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ honh² náh². Tí³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² má²zian² Jmí²chí³ joh¹ Cristo hñu³ tsí³, jun³juáh¹³ tsá² joh¹ Cristo yáh³ tsá² la³ hí³. ¹⁰ Quí¹ ní¹juáh³ Cristo má²cuá³ hñu³ honh² hnoh², jáun² cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²zian² jmí²chí³ quián¹³ náh² hi³ hmai²¹ cun³ñí¹ hi³ má²ná¹lín³ náh² jáun² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹, uá¹jinh¹ má²jún¹ ngú³ cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³ tso³. ¹¹ Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ Jmí²chí³ joh¹ Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ Cristo Jesús ja¹ hla¹ má²cuá³ hñu³ honh² náh², jáun² hnga² Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ Cristo bíh¹ jmu³ siáh³ hi³ lí¹³ chí¹lí²zian² hi³ hmai²¹ ngú³ hi³ jmí¹ ca³ti²¹ jún³ jáun² quián¹³ náh², cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ tsú² hi³ má²cuá³ jáun² hñu³ honh² náh².

¹² Jáun² né³ reh², zia³² hi³ ca³ta¹ dí² jmú¹³, tí³la³ jun³juáh¹³ hi³ ca³ta¹ dí² má¹ziáun¹³ la³ cun³ lí³ tsí³ dí² hmóu³² yáh³ má¹na²¹. ¹³ Quí¹ lí³ua³ jan² hnoh², tsá² zian² náh² la³ cun³ lí³ honh² náh² hmóu³², jún³ bíh¹ náh², tí³la³ ní¹juáh³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ cháh¹³ náh² tí³ có³² hi³ zian² náh² jáun² la³ cun³ lí³ honh², hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ zian² náh².

¹⁴ Quí¹ la³jín³² tsá² hei³² hi³ ñi³jau¹ Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³², tsá² la³ hí³ bíh¹ lín³ jon² Dió³². ¹⁵ Quí¹ Jmí²chí³ hi³ má²ca³hen³ hnoh², jun³juáh¹³ jan² jmí²chí³ jmu² hi³ lín³

hnoh² *tsá² má²dí¹hlánh¹ yáh³ hi³ juáh¹³ hi³ lí³ jmu³ hi³ lí¹ hú¹ cóh²¹ honh² náh², quí¹ Jmí²chí³ hí³ dá² jmu² hi³ má²lín³ náh² jon² Dió³² bíh¹, jí³ hi³ jmu² siáh³ hi³ nio² tiá³ tsí³ dí² hi³ juáh²³ dí² jáun²: “¡Tia²¹!” ñí¹con² Dió³².
¹⁶ Hi³ hnga² Jmí²chí³ hí³ bíh¹ má²tson² jái¹³ cu³lí²¹ quionh³ jmí²chí³ quiú¹³ dí² hi³ má²láí³ dí² jon² Dió³². ¹⁷ Cun³ñí¹ hi³ má²lín³ dí² jáun² jon² tsú², jáun² hiáu³ bíh¹ dí² la³ cun³ hi³ má²ca³jmú³ jáun² Dió³² jái¹³ hi³ cué³² ñí¹con² jon², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ hiáu³ dí² la³ cun³ hi³ hiáu³ hnga² Cristo. Quí¹ ní¹juáh³ ná¹má²tso¹ dí² tsi³² ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ ca³ma³tso² jáun² Cristo tsí³, jáun² ja³bí¹ lí¹³ zian² dí² cáun² hi³ quien² quiúnh¹ tsú² siáh³.

¹⁸ Jná¹³ len³ hi³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ná¹má²tso¹ dí² tsi³² tiá² cunh³ yáh³ quionh³ la³ cun³ hi³ chu²¹ hi³ quien² hi³ lí³ jnia² hi³ hiáu³ dí² ní¹ má¹jáun². ¹⁹ Quí¹ ca³la³ jí³² la³ cun³ hi³ ca³jmú³ Dió³² ná¹jáih³² ñí¹ hi³ dí¹quian¹ hi³ jie³ jmái¹ hi³ lí³ jnia² la³jín³² tsá² ná¹lín³ jon² Dió³². ²⁰ Quí¹ ca³la³ jí³² hi³ ca³jmú³ Dió³² ca³chó³² bíh¹ jmái¹ hi³ tiú²uú² ca³lí³quien²; jun³juáh¹³ hi³ ca³lí³hnió³ hmóu³² yáh³ hi³ jáun², quí¹ cun³ jáun² ca³lí³hnió³ Dió³² bíh¹. Tí³la³ la³jí³² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² né³, cáun² ná¹jan³² ²¹ hi³ liáun³, la³ cun³ la³jí³² hi³ ca³ti²¹ hi³ chau²¹ jmái¹ lí³yenh³, hi³ jáun² lí³ zian² hi³ má²ná¹liáun¹ la³jmí¹ má²zian² jáun² jon² Dió³².
²² Quí¹ né¹ dí² hi³ la³ tí³ ta³né³² bíh¹ ná¹hón²³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³², hi³ ná¹má²tso² tsí³ la³jmí¹ zian² jan² tsá²mi³ má²ñí¹lí³zian² jon². ²³ Hi³ jun³juáh¹³ jáh³la³ hi³ jáun² yáh³ ná¹má²tso² tsí³, quí¹ la³ jí³ jnoh¹ bíh¹ siáh³ ná¹hón²³ dí², tsá² má²ca³hen¹³ dí² Jmí²chí³ Chun¹, la³ cun³ hi³ la³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hiáu³ dí² jáun². Quí¹ jnoh¹ ná¹jan³²

jmái¹ hi³ hú¹tá¹ má²lan¹³ dí² jon² Dió³², ca³la³ hi³ ná¹hón²³ dí², jmái¹ hi³ liáun³ dí² jáun² tá¹ jan². ²⁴ Quí¹ cun³quionh³ hi³ zia³² hi³ hu²¹ tsí³ bíh¹ dí² ca³liáun³; tí³la³ ní¹juáh³ la³ má²hiah³² bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ jmí¹ hu²¹ jáun² tsí³, jáun² jun³juáh¹³ uú² cáun² hi³ hu²¹ tsí³ yáh³ tsú² jaun³². Quí¹ ní¹juáh³ cáun² hi³ má²hiah³² tsú², jáun² tiú²uú² ca³tí²¹ yáh³ hi³ hu²¹ tsí³ tsú² la³ má²hu²¹ jáun² ca³tí²¹ hi³ jáun². ²⁵ Tí³la³ ní¹juáh³ hi³ hu²¹ tsí³ dí² cáun² hi³ tiá² má²hiah³² dí², cáun² hniáuh³² juenh² tsí³ bíh¹ dí² tá¹la³ ná¹hé² ná¹jan³² dí² hi³ hiáu¹³ hi³ jáun².

²⁶ Jáun² la³ jáun² bíh¹ siáh³ má²hau³ dí² Jmí²chí³ Chun¹ ní¹ tiá² tiau²³ dí² hmóu³². Quí¹ tiá² tá² yáh³ dí² lienh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹ ca³tí²¹, tí³la³ hnga² bíh¹ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ hiú² mi³² ní¹con² Dió³² hi³ ca³ta¹ jnoh¹ tá¹la³ ná¹quí² ná¹zion²³ dí² jáun² tsí³ cun³ní¹ hi³ tiú²uú² tiau²³ dí² hléh¹³.

²⁷ Hi³ jáun² Dió³², Tsá² cuoh² hñu³ tsí³ tsáu², ní³² hi³ he³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ juáh³, quí¹ Jmí²chí³ hí³ mi³² ní¹con² Dió³² hi³ ca³tin¹ tsá² joh¹ Dió³² cun³quionh³ jē¹ hnga² Dió³².

Tsá² cah²³ jmái¹ tí³ chí¹nga²

²⁸ Quí¹ má²né¹ bíh¹ dí² hi³ Dió³² jmu² hi³ re² bíh¹ cuá²hai³² la³jí³² hi³ quiunh³² tsá² hnio³ hí³ Dió³², tsá² má²ca³teh³ hí³ Dió³² hi³ lí¹³ ní¹con² tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ dí² lí¹³. ²⁹ Quí¹ la³ cun³ jmí¹tin² ca³lí³ cuóun³² Dió³² tsá² hí³, hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³quianh³ tsú² tsá² hí³ hi³ chan³ dí² re² hi³ lín¹³ la³jmí¹ lín³ Jon² dí²; hi³ jáun² Jon² dí² hí³ né³, lí¹³ lín³ Tsá² má²ján³ ja¹ juóun³² lín³² rainh²¹ ní¹ hná¹ jáun². ³⁰ Hi³ jáun² tsá² ca³quianh³ hí³ Dió³² la³ cun³ jmí¹tin², ca³teh³ tsú². Hi³ jáun² tsá² ca³teh³ tsú² hí³ né³ ca³hinh³ bíh¹ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. Hi³ jáun²

tsá² ca³hinh³ tsú² hí³ né³, ca³cuéh³ dí² tsú² jái¹³ hí³ lí¹³ zian² tsú² quionh³ dí² ñí¹ cuá¹quien² dí² jáun².

³¹ Hi³ jáun² né³, ¿he³ lí¹³ juáh¹³ dí² ca³ti²¹ jái¹³ ní²? Qui¹ ní¹juáh³ Dió³² yáh³ la³ zenh² jo²¹ quiú¹³ dí², jáun² ¿hin² dá² tsánh² lí¹³ jmu³ hniéi² quiúnh¹ dí²? ³² Qui¹ ní¹juáh³ ca³la³ hí¹juáh³ Jon² yáh³ Dió³² tiá² ca³jmú³ hien², ti³la³ ca³cuen³ bíh¹ tsú² Jon² hi³ jún³ hi³ ca³ta¹ dí²; ¿tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² cué³² tsú² la³jí³² hi³ ñí¹ hná¹ ní² la³jmí¹ má²ca³cuen³ tsú² jáun² Jon²! ³³ Hi³ jáun² dá² ¿hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ chá³² tsáu¹³ jnoh¹ tsá² má²ca³quianh³ dí² Dió³², qui¹ hnga² bíh¹ Dió³² má²ca³juáh³ hi³ má²lái³ dí² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹! ³⁴ Jáun² ¿hin² ya³ tsánh² lí¹³ ra³tsa² dí² héih³²? Qui¹ Cristo bíh¹ Tsá² ca³jun³ hi³ ca³ta¹ dí², hi³ ca³la³ hi³ ca³jenh¹³ síáh³, hi³ má²cuá³ ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³² hi³ cuá¹hiú² cuá¹mi³² hi³ ca³ta¹ dí². ³⁵ Hi³ jáun² ¿hin² ya³ tsánh² lí¹³ jmu³ hi³ tiú²uú² hnáu³ dí² quiúnh¹ Cristo? ¿Hí¹ lí¹³ cun³quionh³ hi³ ma³tso¹ dí² jáun² tsi³², cun³quionh³ uu³mí²tsi³², ho³ cun³ quionh³ hi³ hí¹ tsa¹ dí² tsáu², ho³ hi³ zia³² ho³cuóun³, ho³ hi³ tiá² zia³² ha¹ dí², ho³ hi³ ziaún² dí² ja¹ hi³ háinh¹³, ho³ cun³quionh³ hi³ jngah³ dí² jáun² tsáu²? ³⁶ Ti³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²:

Cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnú² bíh¹ hiá² tsáu² jnoh¹ la³jí³² jmái¹, hi³ jmoh²³ tsú² jnoh¹ la³jmí¹ jmúh³² tsú² *já¹ziáh² má²tsa³jngih² tsú².

³⁷ Ti³la³ ja¹ la³jí³² hi³ ní² má¹ná¹, ná¹lái³ dí² tsá² cah²³ jmái¹ ti³ ca³nga² bíh¹ cun³quionh³ hi³ má²hau³ Tsá² ca³ma³hniau³ dí² hí³. ³⁸ Hi³ jáun² né³, jná¹³ má²nio² cáun² tsin³² hi³ cu³ti³ tiá² hi³ zia³² hí¹ cáun² hi³ lí¹³ chau³ dí² ti³ có³² ñí¹con² Dió³² Tsá² hniau³ dí², uá¹ hi³ jún³ dí², uá¹ hi³ ziaún² dí², sa³jun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³

sa³jun³ tsá²cuú² tsá²chín³ ní² siáh³; sa³jun³ hi³ quiunh³² dí² ta³né³², hi³ sa³jun³ hi³ quieinh²¹ dí² jmí¹tsú² jmí¹ja³², sa³jun³ lí¹³ cun³quionh³ hi³ cáu² hi³ jueh³² hi³ lí¹³ lí³zia³² ñí¹ hué²¹ lá², ³⁹ sa³jun³ lí¹³ ní¹juáh³ hi³ ñi³ngí¹ dí² chi³cuú² ñí¹ ñe¹, hi³ sa³jun³ lí¹³ ní¹juáh³ ní² lí¹ cá¹cháu²¹ dí² hñu³ hué³², la³ cun³ hí¹ cáun² yáh³ la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² tiá² lí¹³ chau³ dí² tí³ có³² ñí¹con² Dió³², Tsá² ca³ma³jnia³² hi³ hi³ hniau³ dí² cun³quionh³ Cristo Jesús Tí³² Juo¹³ dí².

9

Dió³² má²ca³quianh³ tsá² Israel

¹ Hi³ jáun² né³, jná¹³ hléh¹³ jú¹ tson² lá² hi³ ca³tin¹ tsá²co¹ ná¹ la³ cun³ qui³ jmu² tsá² hen² tí³ con² Cristo, tiá² tí¹ jáin² yáh³ jná¹³; qui¹ jmí¹ tsin³² jná¹³ má²tson² jái¹³ lá² quion²¹ cu³lí²¹ quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, ² hi³ jlánh¹ hlaih³ nio² tsin³² jná¹³, hi³ ca³la³ hi³ hú¹qui² hú¹jngih³² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsá²co¹ ná¹, ³ hi³ hí¹ ca³la³ tí³ huen² jná¹³ ñí¹tanh²¹ hú¹mu³héih³², la³ cun³ hi³ tiú²uú² lín¹³ jná¹³ tsá² joh¹ Cristo, sá¹jmí¹ hi³ lí¹³ bíh¹ re² ca³tin¹ tsá²co¹ jná¹³ hi³ cun³quionh³ hi³ lí¹³ la³ jáun² ñí¹con² jná¹³. ⁴ Qui¹ tsá² hí³ bíh¹ tsá² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ *Israel, hi³ Dió³² né³ ca³jmú³ hi³ tsá² hí³ lí¹³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ jon² tsú². Dió³² Tsá² cú² juenh² ca³ma³jnia³² ja¹ quioh²¹ tsú², hi³ ca³tanh² nió³² quionh³ tsá² hí³, jí³ hi³ ca³jmú³ dí² siáh³ jái¹³ hi³ zia³² hi³ jmu³; hi³ jáun² ca³cué³ dí² liei²¹ jáun² ñí¹con² hla¹ Moisés, la³ má²quionh³ ha³ lánh³ hniáuh³² ma³tí³² tsú² cuáh³². ⁵ Tsá² hí³ bíh¹ tsá² jón²zih¹ jón²cho¹ tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹; hi³ jáun² jún¹³ tsá² hí³ bíh¹ Tsá² lín³ Cristo hi³ ca³tí²¹ hi³ lín³ tsú² tsá²mi³cuóun², hi³ hí³ bíh¹

dí² Dió³² Tsá² quioh²¹ ca³la³ ji³li³². ¡Cuí¹ li³quien² bíh¹ tsú² cun³ jmi¹hi³nio²! Tson² bíh¹ la³ jáun².

⁶ Jáun² né³, jun³juáh¹³ hi³ tiá² má²ca³li³ti³ yáh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² ñí¹con² jún¹³ hla¹ Israel, ti³la³ cun³ñí¹ hi³ tiá² ji³lin² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Israel lín³ tsá² tionh² jo³cuo² Dió³² bíh¹; ⁷ quí¹ sa³jun³ la³jín³² yáh³ jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹ hi³ cu³ti³ lín³ jon² tsú², quí¹ la³ cun³ ca³juáh³ jáun² Dió³² bíh¹, hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: “Cun³quionh³ jan² Isaac jónh³² bíh¹ hnú² li³zian² jon³zih¹ jon³cháuh³ hnú²”. ⁸ La³ jáun² lí²lin¹ hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lín³ jon² Dió³² cun³ñí¹ hi³ jún¹³ jan² tsáu²; ti³la³ jí³²la³ ti³ tsá² ca³li³zian² cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² bíh¹ cu³ti³ ná¹lín³ jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹. ⁹ Quí¹ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² quionh³ Há²bran²¹ lí³ la³ lá²: “Míh¹ tiá² jmi¹ la³ lá² tsá³ já¹ma³jnia¹³ jná¹³ siáh³, hi³ jáun² má¹jáun² má²zian² bíh¹ jon² Sara”.

¹⁰ Ti³la³ jun³juáh¹³ cun³ ní² yáh³ ca³tsan³ jái¹³. Quí¹ jmi¹ ca³li³zian² jáun² gon³ jon² hla¹ Rebeca cu³tsa³² quionh³ tsú² hla¹ Isaac ñí²cuo², dí¹hio³ ñú¹deh³ jnoh¹ hí³, ¹¹ hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ li³ hniáuh³² lí³ la³ má²lí³ jáun² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³², Tsá² quianh²³ tsáu², jáun² ca³quianh³ Dió³² jan² dún² gon³ hí³ uá¹jinh¹ ta³ tiá² má²ca³li³zian², sa³jun³ hi³ chu²¹ sa³jun³ hi³ hlah³ yáh³ jmi¹ má²ca³jmú³, hi³ jáun² la³ jáun² li³ lin¹ hi³ hi³ bíh¹ Tsá² téh²³ tsáu², jun³juáh¹³ cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ jmu² tsáu² yáh³. ¹² Jáun² ca³záih³ Dió³² hla¹ Rebeca hí³ la³ lá²: “Dún² má²ján³ bíh¹ lín¹³ quian²¹ tsá² cáin²”. ¹³ La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “Ca³ma³hno¹ jná¹³ Jacob, ti³la³ ca³li³hon² bíh¹ jná¹³ Esau”.

¹⁴ Jáun² né³, ¿he³ dá² lí¹³ juáh¹³ dí²? ¿Hí¹ Dió³² lín³ jan² Tsá² tiá² tin² ra³tsi³² re² héih³²? ¡Tiá² jáun² yáh³!

15 Qui¹ la³ lá² ca³záih³ tsú² hla¹ Moisés: “Jná¹³ dá² cué¹³ uu³ⁱ³tso³ ñí¹con² tsá² hnó³² jná¹³ cue¹ bíh¹, hi³ já³² siáh³ mií³ tsin³² jná¹³ ñí¹con² tsá² hno³ bíh¹ jná¹³”. 16 Hi³ jáun² né³, jun³juáh¹³ zia³² uu³ⁱ³tso³ ñí¹con² tsáu² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hniá¹ hnga² yáh³, ho³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ jmu² tsú² pí³, tí³la³ la³ cun³ hi³ hnió³ hnga² Dió³² bíh¹, Tsá² cue³² hí³ uu³ⁱ³tso³. 17 Qui¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² hi³ Dió³² ca³záih³ la³ lá² tsá² jmí¹ lín³ hí³ re²¹ hué³² Egipto: “Jná¹³ ca³cué³ jái¹³ hi³ lín³ hnú² re²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³lí³hnó³² jná¹³ hi³ la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² cuá¹hué²¹ lí³ cuoh² pí³ quion²¹ cun³quionh³ hi³ quiunh²¹ hnú², jí³ hi³ lí³ ñí³² tsú² siáh³ hi³ hin² tsánh² jná¹³”. 18 Jáun² la³ jáun² bíh¹ cue³² Dió³² uu³ⁱ³tso³ ñí¹con² tsá² hnió³ Dió³² cuéh³², hi³ jmu² tsú² siáh³ huáh² chí¹ tsáu², ní¹juáh³ tsá² hnió³ tsú² jmu³ huáh² chí¹.

19 Tí³la³ hi³ jáun² né³, ho³ sa³ juáh¹³ hnú² la³ lá² ñí¹con² jná¹³: “Ní¹juáh³ la³ ní² jaun³², ¿he³ láih³² sa³ cha³² yáh³ Dió³² tsáu¹³ tsá²mi³cuóun²? Qui¹ tiá² hin² zian² yáh³ tsá² lí³ cah¹³ jmái¹ hi³ jmu³ hi³ siáh³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ hnió³ Dió³²”. 20 Tí³la³ hnú² dá², tsá²mi³cuóun² bíh¹, ¿hin² dá² tsánh² hnú², sa³ hnú² yáh³ na³quí² na³tsáin²³ nú² jái¹³ quiúnh¹ Dió³²? Tiá² né¹ hí¹ lí¹³ juáh³ lí³ua³ cáun² hi³ zia³², hi³ záih³² tsá² ca³jmú³: “¿He³ láih³² sa³ la³ lá² lín³ jná¹³ ca³jmu³ hnú²?” 21 ¿Haun¹³ juáh¹³ tsá² jmu² hia³² dá² cáun² lí¹³ jmu³ quionh³ cuáh¹ la³ cun³ tí³² tsí³ tsú² hnga² bíh¹? Lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² cáun² hia³² quionh³ cuáh¹ hi³ ca³tí²¹ cáun² jmái¹ quien², hi³ quionh³ cuáh¹ jáun² uá²jai³² lí¹³ jmu³ tsú² hia³² hi³ cauh³² tsú² jmái¹ ca³la³ jí³².

22 Hi³ jáun² né³, uá¹jinh¹ ca³lí³hnió³ Dió³² hi³ ma³jnia³² hi³ míh²³ tsí³ jí³ hi³ ma³jnia³² siáh³ pí³ quioh²¹ ñí¹con² tsá² ca³tin¹ hi³ ma³tso² tsí³ jí³ hi³ jmí¹ ca³tin¹ siáh³ hiá¹ tsán¹³,

tí³la³ ca³tion³ lín³² bíh¹ tsú² tsí³, ²³ quí¹hliá² hí³ ca³lí³hnió³ tsú² hí³ ma³jnia³² hí³ hí³ bíh¹ tin² cue³² hí³ lí¹³ zian² tsáu² cáun² hí³ quien² tí³ chí¹nga² cun³quionh³ hí³ ca³jmú³ tsú² jáun² hí³ zia³² uu³3tso³ ñí¹con² tsáu², tsá² ca³chan³ tsú² hí³ hua³jan²¹ la³ cun³ jmí¹tin² lín³² hí³ lí¹³ zian² tsú² jáun² la³ jáun². ²⁴ Quí¹ Dió³² ca³te³ dí² ja¹ quioh²¹ tsá² *judíos jí³ ja¹ quioh²¹ *tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³, ²⁵ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ hla¹ Oseas:

Tsá² tiá² jmí¹ tionh² jo³uón³² jná¹³, juah²¹ jná¹³ hí³ tsá² hí³ tionh² jo³uón³²;

hí³ tsá² tiá² jmí¹ hno³ jná¹³ né³, juah²¹ jná¹³ hí³ má²hno³ bíh¹ jná¹³ tsú².

²⁶ Hí³ jáun² tsá² jmí¹ juanh³² jná¹³ hí³ tiá² tionh² jo³uón³² né³,

má²lín¹³ bíh¹ tsá² hí³ jon² Dió³² Tsá² liéih³².

²⁷ Tí³la³ la³ cun³ hí³ ca³tin¹ tsá² Israel má¹na²¹, la³ lá² bíh¹ ca³juáh³ hla¹ Isaías: “Uá¹jinh¹ juóun³² lín³² jón²zéh¹ jón²cho¹ hla¹ Israel, la³jmí¹ lí³ zá¹ táh¹ hí³ tloh³ can³² jmí²miih²¹, tí³la³ cú¹pih²¹ tsáu² bíh¹ tsá² hí³ liáun³. ²⁸ Quí¹ né³² cánh³ bíh¹ lí³tí³ jái¹³ hí³ ca³juáh³ jáun² Juo¹³ dí² hí³ ca³tin¹ ñí¹ hué²¹ lá²”. ²⁹ Isaías hí³ ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

Sá¹jmí¹ hí³ Dió³² Juo¹³ hliáu³ tionh² hñu³mi³cuú² tiá² ca³héinh³² ma³ jan² tsá² juo³ dí²,

hí³ jáun² la³jmí¹ cá¹quiúnh²¹ tsá² juú² Sodoma quionh³ Gomorra bíh¹ jmí¹ má²cá²quíéinh³² dí² uá²jai³².

Jú¹ chú³² hí³ jmí¹ ca³ti²¹ he³ tsá² judíos

³⁰ Hí³ cun³ñí¹ hí³ jáun² né³, tsá²cá²jo²¹ tsá² tiá² jmí¹ hu²¹ tsí³ hí³ he³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, tí³ má²ca³hen³ bíh¹ Dió³². Ca³he³ tsú² Dió³² cun³ñí¹ hí³hliá² ca³chá³ tsú² cáun² tsí³ bíh¹. ³¹ Tí³la³ tsá² Israel má¹ná¹,

tsá² lí¹ jmí¹ hái³² tsí³ hi³ he³ Dió³² cun³quionh³ hi³ chun¹
 hi³hliá² má²tí³² liei²¹ hi³ jmí¹ raunh³² jáun² bíh¹, tí³la³
 tiá² ca³tú¹ ca³tsin¹³ yáh³ tsú² hi³ ma³tí³² liei²¹ jáun² hi³
 juáh¹³ hi³ jmí¹ lí³ chun¹. ³² ¿He³ láih³² la³ jáun² lí³?
 Quí¹hliá² tiá² ca³jmú³ yáh³ tsú² tion³ hi³ he³ tsú² Dió³²
 cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³, tí³la³ jmí¹ lín²³ tsú² hi³
 he³ Dió³² cun³quionh³ ta²¹ hi³ jmu² jáun² bíh¹. Cun³ñí¹ hi³
 jáun² bíh¹ ca³quí² cá²hính³² tsú² quionh³ quín¹ chí¹zunh²¹
 hú¹ jui³². ³³ Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² hi³ ca³tín¹ quín¹
 jáun², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²:
 Já¹ juú² Jerusalén ñí¹ zeh² jáun² máh³ téh²³ tsú² Sión,
 chá¹³ jná¹³ cá² mái³ quín¹ hi³ jmu³ hi³ qui³ hính³² tsáu²,
 quín¹ jmu³ hi³ quinh³ tsú²;
 tí³la³ tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Tsá² hí³ né³,
 jmí¹láh³ yáh³ tiá² lí¹ lí³ heh³.

10

¹ Hi³ jáun² né³ reh², jlánh¹ hniá¹ jná¹³ hi³ liáun³ tsá²
 *Israel, jí³ hi³ hiú² mí²³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² Dió³² hi³ ca³tín¹
 tsú². ² Cué¹³ jná¹³ jú¹ tson² hi³ ca³tín¹ tsú² hi³ tson² bíh¹
 jlánh¹ hnió³ tsú² má²tí³² re² ñí¹con² Dió³², tí³la³ jí³²la³ tí³
 lí¹ ná¹jmu² bíh¹ tsú² hi³ jáun², jun³juáh¹³ hi³ ñí³² tsú² la³
 cun³ lánh³ jmí¹ hniáuh²¹ yáh³. ³ Quí¹ tiá² ñí³² yáh³ tsú² ha³
 lánh³ rón³² hen² Dió³² tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹.
 Cun³ñí¹ hi³ hnió³ tsú² jmu³ hi³ lí³ chun¹ hmóu³², jáun² tiá²
 ñí¹héi²¹ yáh³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³² jmu³ ñí¹con² tsú².
⁴ Quí¹ liei²¹ jáun² ca³lí³zia³² cun³ñí¹ hi³ jmí¹ hnió³ Dió³²
 hi³ hen³ tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ bíh¹; tí³la³
 cun³quionh³ Cristo má¹ná¹, ca³lí³tí³ bíh¹ hi³ jáun² ñí¹con²
 ca³la³ jín³² tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú².

5 Hi³ jáun² ca³tin¹ tsá² hu²¹ tsí³ hi³ lí³ chun¹ cun³quionh³ hi³ ma³ti³² jáun² liei²¹ né³, hla¹ Moisés ca³juáh³ la³ lá²: “Li³ua³ jan² tsá² má²ti³² liei²¹ lá², cun³quionh³ hi³ lá² bíh¹ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio²”. 6 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² má²lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³quionh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ má¹ná¹, hi³ jáun² ca³juáh³ Moisés la³ lá²: “Ha³ lí² juáh³ hnú² hñu³ honh²: ¿Hin² tsánh² lí¹³ tsó³² hñu³mi³cuú²?” —jáí¹³ ní² hnió³ juáh³ hi³ hnió³ tsú² tsa³quian³ Cristo ti³ ñí¹ hué²¹ lá²—. 7 “Sa³jun³ hniáuh³² juáh¹³ hnú²: ¿Hin² tsánh² lí¹³ tsó³² ñí¹ tiáunh¹ tsá² má²cá²tsan³?” —jáí¹³ ní² hnió³ juáh³ siáh³ hi³ hnió³ tsú² tsa³jmú³ hi³ jenh¹³ siáh³ Cristo ja¹ tsá² má²cá²tsan³ hi³ ja³jon³ ti³ ñí¹ hué²¹ lá². 8 Jáun² né³, ¿he³ bí¹ lánh³ rá¹juáh³ jáí¹³ jáun² dúh¹? La³ lá² bíh¹ rá¹juáh³: “Jái¹³ jáun² dá² má²nio² má²janh² pih²¹ bíh¹ ñí¹con² hnú², ca³la³ hi³ má²hu²¹ honh¹ bíh¹ nú², jí³ hí¹ ca³la³ ti³ hñu³ honh² yáh³ nú² siáh³ má²hu²¹”. Jáí¹³ jáun² bíh¹ lí³ jú¹ chú³² hi³ hléh¹ jnoh¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ niau²¹ cáun² tsí³ tsú², 9 hi³ ní¹juáh³ ton¹³ hnú² hi³ Juóuh³² hnú² Jesús hi³ ní¹juáh³ má²nio² siáh³ cáun² honh² nú² hi³ Dió³² ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ liáun³ nú². 10 Quí¹ cun³quionh³ hi³ cha³² cáun² tsí³ bíh¹ tsú² má²lín³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ cun³quionh³ hi³ ton² tsú² jáun² hi³ Juo¹³ tsú² Cristo né³, cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ má²liáun³ tsú².

11 Quí¹ la³ lá² rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Hí¹ jan² tsá² má²ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² hí³ tiá² lí¹³ lí¹ lí³ heh³”. 12 Quí¹ cun³ tiá² ná¹zan² bíh¹ tsá² *judíos quionh³ *tsá²cá²jo²¹, quí¹ jan² tán¹ bíh¹ Juo¹³ tsú² ca³la³ jín³², hi³ hí³ bíh¹ cue³² ñí¹con² tsá² té²³, ca³la³ hi³ lí¹ tú² lí¹ ziaun²³. 13 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³

jáun² ñí¹ Sí²: “Ca³la³ jí³lin² tsá² téh²³ Tí³² Juo¹³ dí² lí¹³ liáun³”. ¹⁴Tí³la³ né³² né³, ħha³ bíh¹ lánh³ rón³² lí¹³ téh³ tsú² Tsá² hí³ ní¹juáh³ tiá² la³ má²ca³chá³ yáh³ tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú²? Hi³ ħha³ bíh¹ lánh³ rón³² cáun² lí¹ lí¹³ chá³² tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² Tsá² hí³ ní¹juáh³ tiá² la³ má²ca³lí³ ñí³² yáh³ tsú² jú¹ tson² hi³ ca³tín¹ tsú²? ħHe³ yáh³ lánh³ rón³² lí¹³ ne³ tsú² siáh³ ní¹juáh³ tiá² hin² zian² yáh³ tsá² hléh³² jái¹³ jáun²? ¹⁵ ħLánh³ yáh³ rón³² lí¹³ ngái³² tsú² jái¹³ jáun² ñí¹con² tsáú² ní¹juáh³ tiá² hin² zian² yáh³ ze³ tsú²? La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “ħHénh³ ma³ chú³² ní¹juáh³ ní¹ má¹cuá²taunh²¹ tsá² quian³² jú¹ chú³², [tsá² quian³² hí³ jái¹³ hi³ niau²¹ tie³ tsí³ tsú²]!”

¹⁶ Tí³la³ tiá² jí³lin² tsáú² ca³héi³ yáh³ jú¹ chú³² jáun² jmí¹ ca³nái³². La³ cun³ ca³juáh³ jáun² hla¹ Isaías *tí³² jé¹ Díó³²: “Hnú² Tí³², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² má²ca³taunh³ ta²¹ jái¹³ hi³ ca³hléh¹³ jnoh¹”. ¹⁷ Jáun² né³, cun³quionh³ hi³ náí³² jái¹³ jáun² bíh¹ tsú² lí¹³ niau²¹ cáun² tsí³; jí³ cun³quionh³ hi³ zian² tsá² hléh³² bíh¹ siáh³ lí¹³ ne³ tsú² jái¹³ quioh²¹ Cristo.

¹⁸ Tí³la³ jná¹³ né³ nga²: ħTiá¹ la³ má²ca³lí³ ñí³² dá² tsú² jú¹ tson² hi³ ca³tín¹ Díó³² juáh¹³? ħJán³, má²ca³lí³ ñí³² bíh¹ tsú²! Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³:

Má²ca³lí³ ñí³² bíh¹ tsáú² jú¹ tson² hi³ ca³tín¹ Díó³²
 cun³quionh³ la³ jí³² hi³ jniá³,
 hi³ má²lin¹ bíh¹ siáh³ jú¹ tson² quioh²¹ tsú² ca³la³ tí³ ñí¹
 má²ca³táuh³ hngá¹máh³.

¹⁹ Tí³la³ zia³² siáh³ cáun² hi³ nga² jná¹³: ħTiá¹ la³ má²ca³lí³ ñí³² tsá² Israel juáh¹³? Ján³, quí¹ la³ñí¹ la³ján³ Moisés ca³juáh³ la³ lá²:

Jná¹³ jmu¹ hi³ jin³ honh² hnoh² ñí¹con² tsá² tiá² ná¹lín³ tsá²
 cáun² juo³;

hi³ jmu¹ jná¹³ siáh³ hi³ míh³ honh² náh² ñí¹con² cu³ nió³
tsá² tiá² jái¹³ ngí²³.

²⁰ Hi³ ca³chá³ siáh³ Isaías tiá³ tsí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

Tsá² tiá² jmí¹ hnauh² jná¹³, ca³chauh¹ bíh¹ tsú²;

hi³ ca³ma³jnia¹³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² tsá² tiá² jmí¹ nga² jná¹³.

²¹ Tí³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² Israel má¹ná¹, Isaías ca³juáh³ la³
lá²: “Cun³ jmá² cun³ jnia³² bíh¹ jmí¹ cuá¹ha² jná¹³ uón³²
hi³ te² jná¹³ cu³ nió³ tsá² tiá² nieh³, tsá² jmu² cun³ tin² tsí³
hmóu³²”.

11

Tsá² Israel, tsá² má²ná¹liáun¹

¹ Jáun² né³, nga² jná¹³: ¿Hí¹ tiú²uú² tanh² Dió³² hó¹ñí¹
tsá² *Israel? ¿Tiá² jáun² yáh³! Qui¹ ja³bí¹ jná¹³ jan² tsá²
Israel, jan² tsá² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹, tsá² cu³
nió³ mí¹zionh² hla¹ Benjamin. ² Qui¹ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹
hi³ jmu³ la³jí³² hi³ jniá³ máh³ Dió³² ca³ja³ tsí³ hi³ ma³hnio³
tsá² Israel, hi³ hí¹ la³ tí³ ta³né³² yáh³ tiá² má²ca³chan³ tsú²
tí³ có³² tsá² hí³. ¿Tiá¹ ñíh¹ hnoh² he³ juáh³ ñí¹ Sí² ñí¹
rá¹cha³² jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² Líh³, tsá² jmí¹ lín³ hí³ *tí³²
jè¹ Dió³², jmí¹ ca³liéinh³² tsú² jáun² Dió³² hi³ ca³hna³ tsú²
tsá² Israel?, jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: ³ “Hnú² Tí³²,
má²ca³ma³tsán² bíh¹ tsú² tí³² jèh² hnú², hi³ má²ca³qui³
ca³tsunh³ bíh¹ tsú² siáh³ la³jí³² ñí¹hiú¹³ quián¹³ hnú²; hi³
jí³²la³ huen² jná¹³ bíh¹ jéi³²í¹ ziaun²³, hi³ má²hnió³ jngah³
bíh¹ tsú² siáh³ jná¹³”. ⁴ Tí³la³ Dió³² né³ ca³záih³ Líh³ hí³ la³
lá²: “Cánh³ má²cá²chán³² jná¹³ quiaun³ mei²¹ tsáu², tsá²
ca³tin¹ jná¹³ huen², tsá² tiá² má²ca³di³jñí³² ta³ ñí¹ dió³²
tsá² lán¹ téh²³ tsú² Baal”. ⁵ Jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ uá²jai³²
jmá¹ hi³ tiauh² dí² lá² ta³né³², hi³ zian² cu³ nió³ pih²¹ tsá²
má²ná¹quiánh¹ la³ hí³ ja¹ quioh²¹ tsá² Israel, cun³ñí¹ hi³

ja³² mií³ tsí³ Dió³². ⁶ Hi³ jáun² ní¹juáh³ la³ jáun² ca³jmú³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³, jáun² lin¹ hi³ tiá² la³ quien² yáh³ ta²¹ hi³ jmu² tsáu², qui¹ sá¹jmí¹ la³ jáun² dúh¹, hi³ jáun² tiá² jmí¹ la³ lí³ quien² yáh³ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³².

⁷ Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² cá²jnióh³² tsá² Israel la³ cun³ hi³ jmí¹ hnauh², ti³la³ jmáh³la³ tsá² cu³ nió³ ca³quianh³ hí³ Dió³² bíh¹ ca³jnióh³² la³ cun³ hi³ jmí¹ hnauh²; tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³ ca³jlí³² bíh¹ tsí³. ⁸ La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Dió³² ca³cué³ jmí²chí³ tiá² hi¹³ cán²³ ñí¹con² tsú², ca³cuéh³ dí² siáh³ mí¹ñí¹ tiá² jniá³, hi³ ca³cuéh³ dí² siáh³ cuá¹ tiá² niéih³; la³ jáun² bíh¹ lí³ la³ tí³ ta³né³²”. ⁹ Ja³bi¹ hla¹ Dá²vi²¹ siáh³ ca³juáh³:

Jmáí¹ hi³ jmu² tsú² jáun² quióh²¹ cuí¹ lan² liá³ jí³ hmá³ ñí¹con² tsú² hmóu³²,

jáun² qui³ hính³² tsú² ñí¹ jáun², hi³ jáun² ma³tso² tsí³.

¹⁰ Cuí¹ lí³ te³ mí¹ñí¹ tsú² hi³ jáun² tiá² lí¹³ jíe³,

hi³ cuí¹ jlíe²¹ siáh³ hna²¹ tsú² cun³ jmí¹hi³nio² la³ jan² tsá² quian³² liá¹ héi².

Tsá²cá²jo²¹ siáh³ lí¹³ liáun³

¹¹ Né³² né³, nga² jná¹³: ¿Hí¹ hú¹tá¹ cun³ má²já²hín³ máh³ tsá² *judíos jmí¹ cá¹hính²¹? ¿Tiá² jáun² yáh³! Tí³la³ cun³ñí¹ hi³ tsá² judíos ca³tiánh³ tí³ có³² ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² *tsá²cá²jo²¹ bíh¹ ca³liáun³; hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ lí³ hniá¹ tsá² judíos hi³ jmóuh³² la³ cun³ hi³ má²ná¹jmu² jáun² tsá²cá²jo²¹. ¹² Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ ca³lí³ zia³² hi³ chu²¹ ñí¹con² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² cun³ñí¹ hi³ ca³tiánh³ tí³ có³² tsá² judíos ñí¹con² Dió³², hi³ ní¹juáh³ la³ ca³lí³ zia³² hi³ chu²¹ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³pí² cá²dánh³² tsá²

judíos hí³, hi³ jáun² ꞑtia¹³ bíh¹ tiá³ tiá² lí³ zia³² hi³ chu²¹ ní¹ má¹ cá² chó³² jmái¹ hi³ la³ jín³² tsá² judíos má² taunh³² ta²¹!

¹³ Tí³ la³ zia³² cá² jon¹ jái¹³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹ ñí¹ con² hnoh² tsá² cá² jo²¹. Jmu² jná¹³ quien² ta²¹ quion²¹ cun³ ñí¹ hi³ Dió³² má² ca³ ze³ jná¹³ hi³ lín³ jná¹³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ tsú² ñí¹ con² tsá² cá² jo²¹. ¹⁴ Hen² tsín³² jná¹³ hi³ ma³ jan² tsá² co¹ jná¹³ lí¹³ lí³ hniá¹ hi³ jmóuh³² la³ cun³ hi³ jmuh³² hnoh², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ jmu¹ jná¹³ hi³ liáun³ ma³ jan². ¹⁵ Quí¹ ní¹ juáh³ hniéi² quioh²¹ tsá² cá² jo²¹ quionh³ Dió³² la³ ca³ tsan³ cun³ ñí¹ hi³ tiú² uú² ca³ tanh² Dió³² hó¹ ñí¹ tsá² judíos bíh¹, jáun² ꞑtia¹³ bíh¹ tiá³ tiá² lí³ re² siáh³ quioh²¹ tsú² ní¹ má¹ ca³ hen³ Dió³² tsá² judíos! ꞑCa³ la³ jmí¹ lí³ hi³ ca³ jenh¹³ bíh¹ tsú² lí¹³! ¹⁶ Jmú¹³ jái¹³: Ní¹ juáh³ hí¹ miih²¹ hi³ lí² jmú³ tsú² la³ ñí¹ quionh³ cá² pïenh¹ cán¹ jmu² tsú² ná¹ chan¹ ñí¹ con² Dió³², jáun² ja³ bí¹ la³ jí³² bíh¹ hí¹ miih²¹ hi³ huén³² cán¹ jáun² lí¹³ siáh³ ná¹ chan¹ ñí¹ con² Dió³². Hi³ ja³ bí¹ la³ jáun² ní¹ juáh³ mí¹ zioh²¹ hmá² la³ ná¹ chan¹ siáh³ ñí¹ con² Dió³², hi³ jáun² ja³ bí¹ chí² cuoh² yáh³ siáh³ hmá² jáun² ná¹ chan¹ uá² jai³².

¹⁷ Quí¹ zian² tsá² judíos ná¹ lín³ la³ jmí¹ lí³ cuoh² hmá² olivo hi³ ja³ uonh¹, hi³ jáun² hná¹³ jáun² ca³ ta³ chí¹ hliaun³² hnú², hnú² tsá² lín³ nú² la³ jmí¹ lí³ cuoh² hmá² olivo náí². Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³ lí³ hi³ ca³ jmú³ ta²¹ jmaih²¹ quioh²¹ mí¹ zioh²¹ hmá² jáun² ñí¹ con² hnú² la³ má² quionh³ siáh³ chí² cuoh² ñí¹ hná¹ jáun². ¹⁸ Tí³ la³ ha³ lí² cuí¹ lín¹³ nú² hi³ tí³ jlánh¹ quien² nú² la³ cónh³ bíh¹ chí² cuoh² quioh²¹ hnga² hmá² jáun². Ní¹ juáh³ lín²³ nú² hi³ hnú² quien², hniáuh³² cháu¹ nú² honh² hi³ jun³ juáh¹³ hnú² yáh³ tsá² cueh³² pí³ ñí¹ con² mí¹ zioh²¹ hmá² jáun², quí¹ tí³ hnga² bíh¹ mí¹ zioh²¹ jáun² cue³² pí³ ñí¹ con² hnú².

19 Ho³ sa³ juáh¹³ hnú²: “Quí¹ tson² bíh¹, tí³la³ ja³uonh¹ bíh¹ cuoh² hmá² hi³ jmí¹ chí²¹, hi³ jáun² ca³lí³ chí¹hliaun³² jná¹³ hná¹³ chí² cuoh² tiúnh¹ jáun²”. 20 Tson² bíh¹ la³ juánh³ hnú² ní², tí³la³ cuoh² hmá² jáun² dá² ja³uonh¹ quí¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² cáun² nio² tsí³ bíh¹ tsú²; hi³ hnú² né³, chí¹hliaun³² nú² hná¹³ jáun² cun³ñí¹ hi³hliá² cáun² nio² honh² bíh¹ nú². Hi³ jáun² né³, hua³hín¹³ nú² jmu³, ha³ lí² lí¹ jmú² tonh², 21 quí¹ ní¹juáh³ Díó³² tiá² ca³héinh³² tsá² judíos, tsá² lín³ la³jmí¹ lí³ cuoh² hnga² hmá² jáun², hi³ jáun² né³ ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ hnú² héinh³² tsú²! 22 Sá¹ní² jie³ né³ ha³ cónh³ tí³ hi³ ja³² mií³ tsí³ Díó³², tí³la³ jie³ siáh³ né³ hi³ cónh³ tiá² huáh² siáh³ tsí³ tsú². Huáh² bíh¹ tsí³ tsú² má²ca³jmú³ ñí¹con² tsá² má²já²hín³, tí³la³ ñí¹con² hnú² má¹ná¹, ja³² bíh¹ mií³ tsí³ tsú². Tí³la³ hniáuh³² zian² la³ má²zian² ní² bíh¹ hnú² ñí¹con² tsú², hi³ jáun² já³² mií³ tsí³ tsú²; quí¹ ní¹juáh³ tiá² la³ jmúh¹³ hnú² la³ jáun², hi³ jáun² ja³bí¹ hnú² siáh³ tsa³uonh¹ nú². 23 Tí³la³ ca³tin¹ tsá² judíos né³, ní¹juáh³ ca³chá³ tsú² tí³ có³² hi³ nio² jáun² tun³ tsí³, má¹jáun² má²lí¹³ chí¹hliaun³² tsú² siáh³ ñí¹ qui³ jmí¹ chí²¹; quí¹ Díó³² bíh¹ Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³ hlión³² siáh³ tsá² hí³ ñí¹ jmí¹ ná¹chí²¹. 24 Quí¹ ní¹juáh³ hnú², jan² tsá²cá²jo²¹, hi³ lín³ nú² cáun² cuoh² hmá² olivo náí² hi³ ja³uonh¹, hi³ jáun² ca³ta³chí¹hliaun³² hná¹³ cuoh² hmá² chu²¹, ñí¹ tiá² jmí¹ ca³ti²¹, ¡tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² lí¹³ chí¹hliaun³² siáh³ tsá² judíos ñí¹ qui³ jmí¹ ná¹tsi²¹, tsá² lín³ hí³ hú¹tá¹ cuoh² hnga² bíh¹ hmá² olivo chu²¹!

Ñí¹ táuh³ jmá¹ bíh¹ liáun³ tsá² Israel

25 Hi³ jáun² né³ reh², tiá² hnó³² jná¹³ hi³ cáun² lí¹ lín¹³ náh² hi³ jlánh¹ hliáun³ hi³ ná¹ñí¹ náh², jáun² hnó³² jná¹³

hi³ li³ ñíh¹³ náh² jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ lá²: Hi³ ma³ cu³ nió³ bíh¹ tsá² Israel má²ca³li³ huáh² chí¹, tá¹la³ hián¹³ tsá²ca²jo²¹ hi³ tónh³² jo³cuo² Dió³², tsá² ja¹ quioh²¹ tsá² hleh³² ma³ quin³² ma³ cá² ñí¹ jú¹jma². 26 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³tín³ tsú² né³, má¹jáun² máh³ má²liáun³ la³jín³² tsá² Israel. La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²:

Tsá² liáu³² dí² já³² tí³ ñí¹con² tsá² hín¹³ tí³ Sión,

hi³ quin³ tsú² hi³ hlah³ hi³ jmu² tsá² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹
Jacob hi³ tiá² má²tsú² má²jónh³² Dió³².

27 Hi³ jáun² nió³² lá² tanh²¹ jná¹³ quiúnh¹ tsú² ní¹ má¹ca³quin³² jná¹³ tsáu¹³ tsú².

28 Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ jú¹ chú³² né³, tsá² judíos ná¹lín³ tsá² ná¹háun³ quionh³ Dió³², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ hián¹³ hnoh² jú¹ chú³² jáun², tí³la³ cun³ñí¹ hi³ ca³quianh³ Dió³² dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú² má¹ná¹, jáun² la³ má²hnio³ jáun² bíh¹ Dió³² tsá² hí³. 29 Quí¹ tiá² quin²³ yáh³ Dió³² hi³ má²lí²cué³², hi³ sa³jun³ zeh² yáh³ tsú² siáh³ tí³ có³² ní¹ má¹lí²tié³. 30 Hnoh² bíh¹ tsá² tiá² jmí¹ niuh¹ ñí¹con² Dió³² jmí¹tin², tí³la³ ta³né³² cun³ñí¹ hi³ tsá² judíos tiú²uú² nieh³, jáun² ñí¹con² hnoh² bíh¹ ca³ja³ mií³ tsí³ Dió³². 31 Jáun² né³, tsá² judíos tsá² tiá² ca³jmú³ hí³ nieh³ ñí¹con² Dió³², chau²¹ bíh¹ jmá¹ hi³ já³² mií³ tsí³ Dió³² ñí¹con² tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ja³ mií³ tsí³ Dió³² ñí¹con² hnoh². 32 Quí¹ jmí¹ ca³cué³ Dió³² jái¹³ ñí¹con² la³jín³² tsáu² hi³ jmu³ nieh³, jáun² sa³ ca³li³ lin¹ hi³ hi³ tiá² nieh³ bíh¹ tsú² jlánh¹ la³ má²ca³zaunh³ tiá³, hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ ma³jnia³² Dió³² hi³ ja³² mií³ tsí³ ñí¹con² la³jín³² tsáu².

33 ¡Hénh³ máh³ jlánh¹ hliáun³ hi³ nióh³² Dió³², jí³ hi³ ñí³² tsú² ní²; hi³ hénh³ máh³ jlánh¹ re² cháunh²³ chí¹ tsú² siáh³! Tiá² hin² lí¹³ yáh³ há¹ ngí¹³ la³ cun³ hi³ lín²³ tsú², hi³

sa³jun³ lí¹³ yáh³ ngi¹³ tsú² la³jí³² ta²¹ hi³ jmu² Dió³². ³⁴ Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun²: “¿Hin² yáh³ tsánh² há¹ ngi¹³ la³ cun³ hi³ lín²³ Juo¹³ dí², ho³ hin² dá² tsánh² má²ca³ma³ta² tsú²? ³⁵ ¿Hin² dá² tsánh² tín² ca³cué³ cáun² hi³ lí¹ ca³cué³ ñí¹con² Juo¹³ dí² dúh¹, hi³ jáun² zia³² siáh³ cáun² hi³ lí¹³ hiáuh³ tsú² hi³ jéinh³² siáh³ Juo¹³ dí²?” ³⁶ Quí¹ Dió³² bíh¹ ca³jmú³ la³jí³² hi³ zia³², hi³ jáun² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ hi³ bíh¹ dí² lí³ la³ má²lí³ jáun², hi³ la³jí³² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² né³ ca³tín¹ hnga² bíh¹ tsú² jaun³². ¿Cuí¹ lí³quien² bíh¹ Dió³² cun³ jmí¹hi³nio²! Tson² bíh¹ cu³tí³.

12

Tsá² cuá¹chan¹ ñí¹con² Dió³²

¹ Hi³ jáun² né³ reh², cun³ñí¹ hi³ ja³² jáun² mií³ tsí³ Dió³² juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ hniáuh³² jienh²¹ náh² ñí¹con² Dió³² la³jmí¹ cuen² tsú² jáun² jáh³, hi³ ná¹chan¹ náh², hi³ ná¹lín³ náh² tsá² tí³² tsí³ tsú² ní² siáh³. Quí¹ ní¹juáh³ jmuh³² hnoh² la³ ní², jáun² la³ ní² má²ma³tsú¹ ma³jonh²¹ náh² Dió³² la³ cun³ ca³tí²¹. ² Lí²uú² ma³zián¹³ náh² la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá²; tí³la³ tí³ jlánh¹ bíh¹ re² cuéh¹ náh² jái¹³ hi³ lí¹³ zan¹³ náh² cun³quionh³ hi³ má²chí¹za² hi³ lín²³ náh². Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ ñíh¹³ náh² he³ hi³ tí³² tsí³ Dió³², la³ cun³ la³jí³² hi³ chu²¹ yáh³, la³jí³² hi³ jéih³² tsú², jí³ la³jí³² la³ cun³ hi³ má²jnia³² tsú² he³ lánh³ lín³ ní² siáh³.

³ Cun³ñí¹ hi³ ho² jná¹³ cáun² jái¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² jmí¹ ca³ja³ jáun² mií³ tsí³ tsú², hi³ jáun² bíh¹ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ hí¹ jan² hnoh² tiá² hin² hniáuh³² jmu³ pan¹ hnga² tí³ lí³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ ca³tí²¹. Tí³ jlánh¹ bíh¹ re² hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² hnoh² cá¹ lan¹³ náh²

hmóu³², hi³ jáun² lí³tsin² náh² he³ lí¹³ jmúh¹³ náh² cun³ñí¹
 hi³ tanh²³ náh² tsú² ta²¹. ⁴ Qui¹ la³ cun³ láí³ dí² hmóu³²,
 hliáun³ ñí¹ bíh¹ ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quiú¹³ dí² zia³², tí³la³
 ma³ quin³² bíh¹ ñí¹ jmu² ta²¹ ma³ quin³² ma³ caun³² hi³
 jáun². ⁵ La³ jáun² bíh¹ siáh³ má²láí³ dí² la³juah²¹ dúh¹ jan²
 tsáu² uá¹jinh¹ juóu³² dí², qui¹ cun³ñí¹ hi³ má²ca²cunh³ dí²
 quiúnh¹ Cristo; hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ dí²
 ná¹láí³ dí² ja¹ má²tún² hmóu³² dí² la³jmí¹ lí³ ma³ quin³² ma³
 caun³² ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quióh²¹ jan² tsáu².

Pí³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹

(1 Corintios 12:1-14:40; Efesios 4:7-16; 1 Pedro 4:8-11)

⁶ Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ siáh³ ñí¹ bíh¹ pí³ ca³ja³
 tsí³ Dió³² hi³ cué³² ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² dí², hi³
 jáun² ca³ta¹ dí² jmuh²¹ re² ta²¹ pí³ jáun². Ní¹juáh³ jan²
 tsá² ja¹ quiú¹³ dí² hiauh³ pí³ hi³ hléh³² jáí¹³ hi³ cue³² Dió³²
 hñu³ tsí³, jáun² hniáuh³² bíh¹ hléh³² tsú² la³ cun³ tí³ hi³
 má²nio² jáun² cáun² tsí³. ⁷ Ní¹juáh³ tsá² ca³hiauh³ pí³
 hi³ ma³cón³² tsáu², jáun² hniáuh³² ma³cón³² re² bíh¹ tsú²
 tsáu². Ní¹juáh³ tsá² hiauh³ pí³ hi³ ma³tin² tsáu², hniáuh³²
 bíh¹ jmu³ tsú² ta²¹ jáun². ⁸ Tsá² hiauh³ pí³ hi³ chá³² tiá³ tsí³
 tsáu², ca³tin¹ bíh¹ tsú² jmu³ la³ jáun². Ní¹juáh³ tsá² zia³² hi³
 lí¹ cueh³² tsáu², tiá² hniáuh³² yáh³ hen² tsí³ tsú² hi³ hiáuh³
 siáh³ ní¹ má¹lí²cué³² jáun². Tsá² ho² cáun² jáí¹³, hniáuh³²
 jmu³ ca³la³ hi³ hua³hín¹³ lín³² bíh¹. Ní¹juáh³ tsá² ja³² mí³
 tsí³ ñí¹con² tsáu², jáun² ca³la³ hi³ hiún² lín³² bíh¹ tsí³ tsú²
 hniáuh³² ma³hon³ tsá² hí³.

Ha³ lánh³ ca³ti²¹ ma³zian² tsá² hain²¹ tí³ con² Cristo

⁹ Ma³hno¹ tiá³ náh² tsá²ján² tsá²ján², cáun² hi³ hú¹tá¹
 tson²; tí³ có³² héi³ náh² máh¹ ca³ti²¹ hi³ hlah³ ca³la³
 hi³ jmúh¹³ náh² han¹, chá¹ náh² cáun² honh² hi³ jmúh¹³

jmáh³la³ hi³ chu²¹. 10 La³jmí¹ hnio³ tsú² rainh²¹ ma³hno¹ náh² tsá²ján² tsá²ján², hi³ ma³quien¹³ náh² tsá²ján² tsá²ján² cun³quionh³ hi³ cueh¹ náh² tsú² jái¹³ la³ñí¹ la³ján³.

11 Ca³ti²¹ la³jí³² hi³ ca³tin¹ náh² jmúh¹³, ha³ lí² jmú² náh² juinh³; ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² náh² jmu³ tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí².

12 Tsinh¹ lín²¹ náh² jmu³ cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ hu²¹ honh²; cueh³ náh² honh² ní¹ má¹ca³ma³tsoh¹ náh² honh². Lienh¹ náh² Dió³² la³jí³² jmái¹.

13 Ma³hon¹ náh² tsá² má²joh¹ Dió³²; hi³ hniah³² náh² siáh³ tsá² tiá² zia³² ñí¹ jnioh¹³, hen³ náh² tsú² re² tin².

14 Hiú¹ mí¹ náh² hi³ chu²¹ ñí¹con² Dió³² hi³ ca³tin¹ tsá² hí¹ tsa¹ náh², mí¹ náh² hi³ chu²¹ cha³ jmí¹ tanh¹³ náh² tsú² hú¹mu³héih³².

15 Ma³hiún¹³ náh² honh² quiúnh¹ tsá² hiún² tsí³, hi³ uo³ náh² siáh³ quiúnh¹ tsá² ná¹ho².

16 Tianh³ náh² re² tin² quiúnh¹ náh² tsá²ján² tsá²ján². Ha³ lí² lí¹ jmú² náh² quien², tí³la³ jmu³ náh² uá²jai³² ta²¹ hi³ la³ jmu² tsá² tsí¹juí³. Ha³ lí² cuí¹ lín¹³ náh² hi³ jlánh¹ hliáun³ hi³ ñíh¹ náh².

17 Ha³ lí² jéinh¹ náh² hi³ hlah³ ñí¹con² tsá² jmu² hlah³; tí³la³ chú³² má¹jnia¹³ náh² ñí¹con² la³jín³² tsáu² hi³ jmuh³² náh² jmáh³la³ hi³ chu²¹. 18 Jmu³ náh² pí³ la³ cun³ ñí¹ tion²³ náh² hi³ lí¹³ lí³ niau²¹ tie³ ja¹ quián¹³ náh² quiúnh¹ la³jín³² tsáu². 19 Hnoh², tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³, ha³ lí² jéinh¹ hnoh² hi³ hlah³ ñí¹con² tsáu²; tí³ re² chá¹ náh² jo³cuo² Dió³² Tsá² ma³tsau¹³. Quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ tsú² juáh³: “Jná¹³ bíh¹ Tsá² ca³tin¹ hi³ má¹tson¹³ tsáu²; jná¹³ bíh¹ jéinh¹, juáh³ Juo¹³ dí²”. 20 Ja³bí¹ rá¹juáh³ siáh³: “Cuéh³ náh² tsá² hau² hi³ cuh³ ní¹juáh³ hi³ ñí¹cuóunh²¹, hi³ cuéh³ náh² siáh³ jmái² hính³ ní¹juáh³ hi³ hí¹quiéin² tsí³; quí¹ ní¹juáh³ hi³ jéinh¹ náh² hi³ chu²¹, jáun² chéi³ bíh¹ zó³² ñí¹ tsá² hí³ lí¹³”. 21 Ha³ lí² cue²

jái¹³ ñí¹con² hi³ hlah³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² nú²; tí³ re² bíh¹ hi³ quinh¹ hnú² jmái¹ ñí¹con² hi³ hlah³ cun³quionh³ hi³ chu²¹.

13

¹ La³jín³² tsáu² ca³tín¹ tanh¹³ ta²¹ tsá² ho² ta²¹, quí¹ tiá² zian² yáh³ tsá² ho² ta²¹, tsá² tiá² ca³chan³ Dió³²; Dió³² bíh¹ Tsá² ca³chan³ la³jín³² tsá² ná¹ho² ta²¹. ² Hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² tiá² nieh³ ñí¹con² tsá² ho² ta²¹, hi³ tiá² ta²¹ haih²¹ jái¹³ hi³ ná¹ho² tsá² ca³chau³ Dió³² bíh¹ tsú² jaun³². Tsá² tiá² nieh³ la³ hí³ né³ ca³tín¹ tá¹tsin¹ héih³². ³ Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ juénh³ tsá² jmu² hi³ chu²¹ yáh³ tsá² ná¹ho² ta²¹, quí¹ hi³ juénh³ tsá² jmu² hi³ hlah³ bíh¹ tsú². ¿Hnúh¹ hnú² hi³ tiá² hi³ cáu² he² quiúnh¹ nú² tsá² ho² ta²¹? Hi³ jáun² chun¹ nú² jmu³, hi³ jáun² tsá² ho² ta²¹ hléh³² re² hi³ ca³tín¹ hnú², ⁴ quí¹ hi³ chú³² quián¹³ hnú² bíh¹ hi³ lín³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³². Tí³la³ ní¹juáh³ hnú² jmuh³² hi³ hlah³ né³, hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² juenh¹³ hnú². Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ cáun² lí¹ ho² yáh³ tsú² jái¹³, quí¹ hi³ jáun² yáh³ lín³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ jéinh³² hi³ míh²³ jáun² tsí³ Dió³² ñí¹con² hi³ hlah³ hi³ jmu² tsáu². ⁵ Hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² jmu³ tsáu² nieh³ ñí¹con² tsá² ho² ta²¹, jun³juáh¹³ cun³ jmáh³ hi³ hliá² ma³tsau¹³ yáh³ tsú², tí³la³ cun³ñí¹ hi³ hliá² jáun² tá¹no¹ re² jmí¹ tsí³ bíh¹ dí². ⁶ Ja³bí¹ cun³ñí¹ hi³ jáun² yáh³ hniáuh³² cuéh¹ hnoh² siáh³ hmah²¹ hi³ cai³² tsú² jáun², quí¹ tsá² ho² ta²¹ dá² ná¹má²cón³² Dió³² bíh¹ cun³quionh³ ta²¹ hi³ ná¹jmu² jáun².

⁷ Ma³hmah²¹ ñí¹con² la³jín³² tsáu² la³ cun³ hi³ ca³tín¹ nú². Ní¹juáh³ jmí¹ chí² tsú² hmah²¹, ca³tín¹ hnú² cuéh¹; ní¹juáh³ jmí¹ jmu² tsú² ta²¹ juú², jáun² ca³tín¹ nú² má¹tih²¹ siáh³; ní¹juáh³ tsá² ca³tín¹ nú² hi³ jmúh¹³ nú² juénh²

ñí¹con², jáun² jmu³ hnú² juénh² ñí¹con² tsú², hi³ tsá² ca³tin¹ nú² má¹quien¹³ né³, ma³quien¹³ siáh³ tsú².

8 Tiá² hniáuh³² hi³ cá² ñí¹ dí¹quian¹ nú² hi³ cáun² ren² nú² quioh²¹ tsáu², ti³la³ hniáuh³² dí¹quian¹ nú² hi³ má¹hno¹ nú² tsá²ján² tsá²ján² bíh¹. Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hnio³ rainh²¹, jáun² cun³quionh³ la³ jáun² má²lí²ma³tí³² tsú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹ bíh¹. 9 Quí¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²: “Ha³ lí² jmú² juón¹ nú², ha³ lí² jngih³ tsáu², ha³ lí² háin², [ha³ lí² chá² jú¹ tí¹jái² quioh²¹ hí¹ jan² tsáu²], ha³ lí² lí¹ háí² honh² hi³ quioh²¹ tsáu²”; ti³la³ má²lí²ma³tí³² bíh¹ tsú² la³jí³² héih³² ní², la³ má²quionh³ la³jí³² héih³² ñí¹ hná¹ ní² cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² cáun² héih³² lá²: “Ma³hno¹ tsá²mi³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ nú² huen²”. 10 Quí¹ tsá² hnio³ tsá²mi³cuóun² rainh²¹, jun³juáh¹³ jmu² hi³ hlah³ yáh³ tsú²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²má²tí³² tsú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ Dió³² ní¹juáh³ hi³ hnio³ tsú² tsáu².

11 Jáun² cun³ñí¹ hi³ ní² né³, cuí¹ lí³ ñíh¹³ hnoh² hi³ hín² jmái¹ ziáun² dí² lá², hi³ cuí¹ lí³tsin² náh² siáh³ hi³ má²hniáuh³² bíh¹ ñí³ náh²; quí¹ tí³ lí³mí¹ má²janh² má²he² bíh¹ jmái¹ hi³ liáun³ dí² la³ cónh³ bíh¹ jmí¹ ca³chá¹³ dí² jáun² cáun² tsí³. 12 Quí¹ má²cá²jniá³² cu³tí¹³ bíh¹ ta³né³², má²ja³quián³ hiá³² cu³tí³ bíh¹ hiú²; hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² ñí³ dí² hi³ chá¹³ dí² tí³ có³² la³jí³² la³ cun³ hi³ jmu² tsú² já¹niéi²; hi³ jáun² la³jmí¹ jmu² jáun² hliáu³ hua³jan²¹ hi³ tsa³jmú³ hniéi², la³ jáun² cuí¹ tauh¹³ dí² hua³jan²¹ hi³ jmú¹³ ta²¹ quiú¹³, hi³ ngí¹³ dí² jui³² ñí¹ tie³ joh¹ yáh³. 13 Cuí¹ má¹ziáun¹³ dí² re², la³ cun³ lin¹ hi³ ziáun² dí² ñí¹ tie³ joh¹. Tiá² hniáuh³² hi³ ná¹hein²¹ dí² jí³ hi³ ná¹jmu³² dí² jmái¹ ca³la³ cú²tiú² cú²jan³² nio², sa³jun³ hi³ juón¹ dí², jí³

la³jí³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ dí², sa³jun³ hniáuh³² hnáu¹³ dí² hniéi², sa³jun³ hi³ uóu³² tsí³ dí² ní² siáh³. ¹⁴ Tí³la³ tí³ re² bíh¹ jmuh²¹ náh² ta²¹ Jesucristo la³jmí¹ jmúh³² hliáu³ ta²¹ hmih³² pin³ quioh²¹; hi³ su³uú² lí¹ háí² náh² honh² hi³ má¹tih²¹ náh² la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ honh² náh² hmóu³².

14

Ha³ lí² chú¹ lí² ñih²¹ hnú² renh²

¹ Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ cuan³ jan² tsá² tiá² re² má²jmí¹ má²tsí³ ca³tí²¹ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo, cáun² hen³ náh² tsú²; tí³la³ jun³juáh¹³ hi³ hen¹³ náh² tsú² cun³ñí¹ hi³ hnáu² náh² juonh²¹ quiúnh¹ ca³tí²¹ jáí¹³ hi³ tiá² lin¹ zia³² ha³ lánh³ rón³² ma³re² yáh³ tsú². ² Jmú¹³ jáí¹³, zian² ma³ jan² tsáu² lín²³ hi³ cáun² lí¹³ bíh¹ cuh³ la³jí³² ñí¹ má³², tí³la³ zian² siáh³ ma³ jan² tsá² tiá² nga³ má²jmí¹ má²tsí³ ca³tí²¹ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo, tsá² cúh² jmáh³la³ jonh². ³ Jáun² tsá² cúh² ca³la³ jí³² ñí¹ má³², tiá² hniáuh³² yáh³ ma³zian³² tsú² ñí¹con² tsá² cúh² má³² ná¹quiáh¹; hi³ ní¹juáh³ tsá² cúh² má³² ná¹quiáh¹ né³, tiá² hniáuh³² yáh³ chu³ ñih³ tsú² tsá² cúh² ca³la³ jí³², quí¹ Dió³² bíh¹ má²ca³hen³ tsá² hí³. ⁴ ¿Quí¹ hin² yáh³ tsánh² hnú² hi³ jáun² sa³ hnú² yáh³ jlánh¹ chú¹ ñih²¹ nú² quian²¹ Tsá² siánh³? Quí¹ hnga² bíh¹ Juo¹³ tsú² ca³tin¹ ra³tsi³² héih³² ñí¹con² tsú² ní¹juáh³ hi³ chun¹ ho³ tiá² chun¹. Tí³la³ cun³ tá¹zanh¹ bíh¹ tsú² re², quí¹ Juo¹³ bíh¹ dí² Tsá² tin² zinh³ tsú² re².

⁵ Ja³bí¹ la³ jáun² zian² ma³ jan² tsáu² hi³ jlánh¹ jmu² hien¹ jmái¹ ná¹hi¹³ la³ cónh³ bíh¹ jmái¹ ñí¹ hná¹ jáun², hi³ zian² né³ tsá² lín²³ hi³ cáun² cá²ren² bíh¹ la³jí³² jmái¹. Ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsú² hniáuh³² ná¹hu²¹ cáun² tsí³ la³ cun³ hi³ lín²³. ⁶ Tsá² jlánh¹ jmu² hien¹ cáun² jmái¹, cun³ñí¹

hi³ má²quien² Tĩ³² Juo¹³ bíh¹ dí² tsú² jaun³² hi³ jmu² la³ jáun²; [hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² jmu² la³ jáun² né³, ja³bí¹ hi³ má²quien² Tĩ³² Juo¹³ bíh¹ dí² tsú² siáh³ la³ jáun²]. Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² cúh² la³jĩ³² ñí¹ má³², hi³ má²quien² Tĩ³² Juo¹³ bíh¹ dí² tsú² jaun³², qui¹hliá² cueh³² tsú² tiá¹hmah¹ Dió³²; hi³ tsá² cúh² má³² ná¹quiáh¹ né³, ja³bí¹ má²quien² siáh³ Tĩ³² Juo¹³ yáh³ dí² tsú² jaun³², qui¹ ja³bí¹ hí³ siáh³ cueh³² tiá¹hmah¹ Dió³².

⁷ Qui¹ hí¹ jan² yáh³ dí² tiá² ziaun² hi³ ca³ta¹ hmóu³², sa³jun³ jún³ yáh³ dí² hi³ ca³ta¹ hmóu³². ⁸ Qui¹ ní¹juáh³ ziaun² dí², hi³ ca³tin¹ Tĩ³² Juo¹³ bíh¹ dí² ziaun²; hi³ ní¹juáh³ jun³ dí² né³, jun³ dí² hi³ ca³tin¹ Tĩ³² Juo¹³ bíh¹ dí² siáh³. Hi³ jáun² né³, uá¹ hi³ ziaun² uá¹ hi³ jún¹ dí², cun³ jáun² tiauh² bíh¹ dí² ñí¹con² Tĩ³² Juo¹³ dí². ⁹ Qui¹ Cristo ca³jun³, hi³ jáun² jmí¹ lí²¹ jáun² ca³jenh¹³, hi³ jáun² lí¹³ lín³ tsú² Juo¹³ tsá² má²cá²tsan³ jĩ³ tsá² zian² ní² siáh³.

¹⁰ Tĩ³la³ hnú² né³, ¿he³ láih³² chú¹ ñih²¹ hnú² renh², ho³ he³ láih³² sa³ ma³zian¹³ hnú² ñí¹con² tsú²? Qui¹ la³jái³² bíh¹ dí² ca³ta¹ hi³ tsá¹ma³jnia¹³ ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² hí³ bíh¹ ra³tsi³² héih³² ñí¹con² dí². ¹¹ Qui¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²:

La³jmí¹ tson² hi³ zian² jná¹³,

la³ jáun² bíh¹ tson² hi³ la³jín³² tsáu² junh³ cú¹jñí¹ ta³ ñi³² jná¹³, juáh³ Juo¹³ dí²,

hi³ jáun² má¹jáun² né³ la³jín³² tsáu² bíh¹ má²juáh³ hi³ huen² jná¹³ bíh¹ lín³ Dió³².

¹² La³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² dí² tsá¹jienh¹ jú¹ tson² quiú¹³ ñí¹con² Dió³².

Ha³ lí² jmú² hnú² hi³ qui³ hính³² renh²

13 Hi³ jáun² bíh¹ tiú²uú² hniáuh³² chú¹ ñih²¹ dí² tsá²ján² tsá²ján². Cha³ jmí¹ jmúh¹³ náh² la³ ní², tí³ re² bíh¹ má¹zián¹³ náh² re², cáun² hi³ tiá² lí¹³ qui³ hính³² renh² náh², la³ cun³ cáun² hi³ tiá² lí¹³ tánh³² tsáu² tso³ yáh³. 14 Cun³ñí¹ hi³ má²ca³cunh³ jná¹³ quiúnh¹ Jesús Tí³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² má²ca³lí³ ño¹ jná¹³ hi³ tiá² zia³² hí¹ cáun² hi³ tiá² jí² hi³ cáun² lí¹ lí²³ hnga²; tí³la³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá² lín²³ hi³ zia³² hi³ tiá² jí², jáun² ca³tin¹ tsá² hí³ bíh¹ tiá² jí² hi³ jáun². 15 Hi³ jáun² ní¹juáh³ ca³hlih²¹ hnú² tsí³ renh² nú² cun³quionh³ cáun² má³² hi³ cuh³² nú², hi³ jáun² má²jmuh³² hnú² hi³ la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² hno³ bíh¹ nú² tsú². Ha³ lí² jmú² hnú² hi³ tsa³hín³ jan² tsáu² cun³quionh³ hi³ jlánh¹ ñí¹cúh² nú² cá² ñí¹ má³², quí¹ ca³tin¹ tsá² hí³ bíh¹ uá²jai³² jun³ Cristo. 16 Zia³² bíh¹ hi³ lín²³ náh² chu²¹, tí³la³ ha³ lí² cué² náh² jái¹³ hi³ hléh³² tsáu² hlah³ ca³tí²¹ hi³ jáun². 17 Quí¹ jun³juáh¹³ cun³quionh³ hi³ hua³hín¹³ hi³ cú² hi³ hính²³ yáh³ tsú² lí¹³ hí³ jo³cuo² Dió³², tí³la³ ní¹juáh³ tsá² má²chun¹, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ má²hún¹ jo³cuo² Dió³², tsá² tiá² hniéi² jmu², hi³ zian² tsú² siáh³ hiún² tsí³ hi³ ja³² ñí¹con² Jmí²chí³ Chun¹. 18 Jlánh¹ tí³² tsí³ Dió³² ní¹juáh³ má²cón³² tsú² Cristo la³ ní², hi³ ja³bí¹ tsáu² siáh³ uá²jai³² jéih³² la³ ní².

19 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, cú¹ jmú¹³ dí² pí³ hi³ jmú¹³ dí² jmáh³la³ hi³ lí³ lí¹³ niau²¹ tie³, jmáh³la³ hi³ lí³ lí¹³ pin³ tsí³ tsá²ján² tsá²ján². 20 Su³uú² lí¹ hin³² tá¹³ Dió³² cun³quionh³ má³² hi³ ñí¹cúh² nú². Quí¹ uá¹jinh¹ tson² bíh¹ hi³ la³jí³² má³² bíh¹ jí², tí³la³, jáun² bíh¹ hlah³ ní¹juáh³ ca³hlih³ tsú² tsí³ tsáu² cun³quionh³ cáun² má³² hi³ cúh² jáun² bíh¹. 21 Tí³ jlánh¹ bíh¹ re² ní¹juáh³ hi³ tiá² cúh¹³ hnú² cú²jueh³² ngú³

hi³ sa³jun³ húh¹³ nú² mu² ráu³ mi³ uóun²jieh¹³, sa³jun³ hí¹
 cáun² hi³ jmí¹ lí³ lí¹³ qui³ hính³² renh² nú² hi³ tánh³² tso³.
 22 Hi³ jáun² ca³ti²¹ jái¹³ ní² né³, ta³ ní¹ Dió³² bíh¹ hniáuh³²
 cháh¹³ hnú² huen² cáun² honh². jLánh¹ jmí¹ ren² tsá² zia³²
 hi³ jmu² ta³ tiá² tun³ nio² tsí³! 23 Tí³la³ tsá² cúh² cá² ní¹ má³²
 ta³ hu²¹ hliáun³ něih³ tsí³ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ má²tá¹tsin¹
 héih³² bíh¹, qui¹hi³hliá² lí²cuh³ ta³ nio² tun³ tsí³; qui¹ tso³
 bíh¹ ca³la³ jí³lí³² hi³ jmu² tsú² ta³ tiá² cáun² nio² tsí³.

15

*Ma³hiún¹³ tsí³ tsá²mi³cuóun² renh² nú², ha³ lí²
 ma³hiún¹³ honh² huen²*

1 Jnoh¹, tsá² má²hún¹ tsí³ dí² ca³ti²¹ jú¹ tson² quioh²¹
 Cristo, ca³ta¹ dí² hi³ má¹hon¹ tsá² tiá² nga³ má²jmí¹ má²tsí³
 ca³ti²¹ jú¹ tson² jáun², jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² lí¹ má¹hiún¹³
 dí² tsí³ hmóu³² yáh³. 2 Tí³la³ ma³ quin³² ma³ jan³² dí² ca³ta¹
 dí² hi³ má¹hiún¹³ tsí³ tsá²mi³cuóun² rainh²¹ bíh¹, la³ cun³
 hi³ chu²¹ hi³ lí¹³ lí³hún¹ tsí³ tsú² ca³ti²¹ jú¹ tson². 3 Quí¹
 sa³jun³ Cristo yáh³ ca³ma³hiún² tsí³ hnga², tí³la³ la³ cun³
 rá¹juáh³ ní¹ Sí² quioh²¹ Dió³² bíh¹ ca³lí³ la³ lá²: “Jái¹³ hi³ tú²
 hiáu³² tsá² ca³quiú³ ca³je³ hnú², jná¹³ bíh¹ ca³ta³cuá¹con¹
 ná¹”. 4 Jáun² bí¹ ca³híe³ Dió³² la³jí³² hi³ rá¹tioh³ jáun² ní¹
 Sí², qui¹ hi³ jáun² lí¹³ lí³ ne¹ dí² jú¹ tson² bíh¹; hi³ jáun²
 cun³quionh³ jái¹³ jáun² lí³ táí² dí² hi³ jmú¹³ juenh² tsí³, jí³
 hi³ niau²¹ siáh³ re² tsí³ dí², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ zia³²
 hi³ ná¹hé² ná¹jan³² dí². 5 Hi³ jáun² Dió³², Tsá² jmu² hi³ lí³
 juenh² tsí³ dí² jí³ hi³ niau²¹ re² tsí³ dí², cui¹ má¹hau³ hi³ lí¹³
 tionh² náh² cá²honh¹, hi³ ná¹jmóuh¹ náh² jáun² la³ cun³
 lí³ nóh³² quioh²¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, 6 hi³ jáun² la³ jáun²
 bíh¹ lí¹³ hi³ la³jín³² náh² lí¹³ má¹quien¹³ náh² Dió³² Jméi²

Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² la³jmí¹ lí³ hi³ cáun² honh¹ náh² yáh³.

Jú¹ chú³² hi³ má²ca³nga² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹

⁷ Hi³ jáun² né³, hen³ náh² tsá²ján² tsá²ján² la³jmí¹ ca³he³ dí² jáun² Cristo, hi³ jáun² la³ jáun² lí³ quien² Dió³². ⁸ Quí¹ jná¹³ juanh³² hi³ Cristo cuan³ hi³ cua³ma³cón³² tsá²*judíos bíh¹, la³ jáun² bíh¹ ca³lí³tí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² quionh³ dí¹hio³ nú¹deh³ dí², hi³ ca³lí³ lin¹ siáh³ hi³ Dió³² má²tí³² jái¹³ quioh²¹. ⁹ Cuan³ tsú² siáh³ hi³ jáun² lí¹³ hi³ *tsá²cá²jo²¹ uá²jaí³² ma³quien² Dió³² cun³ñí¹ hi³ Dió³² má²ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² tsú²; la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²:

Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ tsah¹ jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnú² ja¹ tsá²cá²jo²¹,

hi³ hie¹³ jná¹³ siáh³ sun¹ hi³ ca³tin¹ hnú².

¹⁰ Ja³bí¹ la³ jáun² zia³² siáh³ ñí¹ rá¹juáh³:

Hnoh², tsá²cá²jo²¹, jma³hiún¹³ náh² honh² quiúnh¹ náh² tsá² tionh² jo³cuo² Dió³²!

¹¹ Hi³ zia³² siáh³ cáun² ñí¹ rá¹juáh³:

Hnoh² tsá²cá²jo²¹, jma³quien¹³ náh² Juo¹³ dí²!

Hi³ hnoh² tsá² zian² náh² tá¹ cáun² hngá¹máh³, jma³quí¹ ma³quien¹³ náh² tsú² ji³lin² nah²!

¹² Hla¹ Isafás ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

La³jmí¹ hion² cáun² zen² hmá² má²háuh¹³ bíh¹ chau²¹ jmái¹ hi³ lí³zian² jan² tsá² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Isái,

hi³ jáun² tsá² hí³ né³ hau³ jái¹³ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹;

hi³ jáun² tsá²cá²jo²¹ lí¹³ zia³² cáun² hi³ ná¹hu²¹ tsí³ hi³ ca³tin¹ tsú².

¹³ Hi³ jáun² Dió³² Tsá² jmu² hi³ hu²¹ tsí³ dí² hi³ ca³tin¹ tsú², cui¹ má¹cónh²¹ hñu³ honh² hnoh² hi³ hiún² honh²

náh², jì³ hi³ nio² tie³ honh² náh² cun³ñí¹ hi³ má²tanh²³
 náh² tsú² ta²¹; hi³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹
 né³ cuí¹ lí³ lin¹ náh² hi³ hú¹tá¹ tson² bíh¹ la³ cun³ hi³ hu²¹
 jáun² honh² náh².

¹⁴ Hnoh² reh², má²ca³lí³ ño¹ jná¹³ hi³ cu³tí³ hnoh²
 ná¹chu²¹ honh² náh² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján², hi³
 má²ná¹ñíh¹ náh² siáh³ re² la³jí³² jú¹ tson², jì³ hi³ má²tin²
 náh² siáh³ hi³ hlí¹ lienh¹ náh² tsá²ján² tsá²ján². ¹⁵ Tí³la³
 cun³ jáun² cáun² lí¹ má²ca³chá³ bíh¹ jná¹³ tiá³ tsin³² hi³
 jmu¹ sí² lá² cun³quionh³ jú¹ na²¹ ca³ti²¹ la³jí³² jái¹³ ní², hi³
 jáun² tiá² lí¹³ tsa³có³ honh² náh². Ca³lí³ hi³ chá¹³ jná¹³
 tiá³ tsin³² hi³ jmu¹ sí² lá² cun³ñí¹ hi³ ho² ná¹ cáun² jái¹³
 hi³ ca³cué³ Dió³² jmí¹ ca³ja³ mií³ tsí³, ¹⁶ hi³ má¹con²¹ jná¹³
 jáun² Jesús Tsá² lín³ Cristo ja¹ quioh²¹ tsá²cá²jo²¹. Jmu²
 jná¹³ ta²¹ ñí¹con² Cristo hi³ hléh²³ jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹
 Dió³², hi³ jáun² lí¹³ má¹jnia¹³ jná¹³ tsá²cá²jo²¹ ñí¹con² Dió³²,
 hi³ má²ná¹chan¹ jáun² hi³ ca³jmú³ Jmí²chí³ Chun¹, la³jmí¹
 cue³² tsú² cáun² hi³ lí¹ cue³² ñí¹con² Dió³².

¹⁷ Hi³ jáun² né³, zia³² jái¹³ hi³ lí² tsah¹ jná¹³ ca³ti²¹ ta²¹
 hi³ jmu² jná¹³ ñí¹con² Dió³² cun³ñí¹ hi³ jná¹³ jan² tsá²
 má²cá²cunh³ ná¹ quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. ¹⁸ Tiá²
 cáun² lí¹ chá²³ jná¹³ tiá³ tsin³² hi³ hléh¹³ hi³ siáh³ la³ cónh³
 bíh¹ ta²¹ hi³ ca³jmú³ Cristo cun³quionh³ jná¹³, hi³ ca³lí³
 jáun² hi³ tanh¹³ tsá²cá²jo²¹ ta²¹ Dió³². Ta²¹ jáun² ca³lí³
 cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³hléh³ jná¹³, jì³ cun³quionh³ hi³
 lin¹ jniá³ ní² siáh³, ¹⁹ la³ cun³ li²¹ hi³ cáu² hi³ jueh³² yáh³,
 hua³jueh³², jì³ hi³ ca³jnia³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ ní²
 siáh³. La³ ní² bíh¹ má²ca³ma³hián¹³ jná¹³ hi³ hléh²³ jú¹
 chú³² hi³ ca³tin¹ Cristo la³ cáun² Jerusalén ca³la³ tí³ hué³²
 Ilírico. ²⁰ Hi³ jáun² bíh¹ ca³jmú³² jná¹³ pí³ hi³ hléh¹³ jú¹

chú³² hi³ ca³tin¹ Cristo ñí¹ tiá² hin² má²ca³hléh³, jáun² tiá² lí¹ jmu¹ jná¹³ cáun² ta²¹ ñí¹ má²ca³ma³liáu³² tsá² siánh³; ²¹quí¹ jná¹³ ca³jmu³² la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ la³ lá²:

Li³ ñí³² bíh¹ tsá² tiá² jmí¹ má²ca³nái³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ Tsá² hí³,

hi³ tsá² tiá² jmí¹ má²ca³nái³² jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsú² né³, ngí¹³ bíh¹.

Po¹ hu²¹ tsí³ hi³ tsó³² juú² Roma

²² Cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ca³lí³ zia³² ta²¹ jáun² bíh¹, jáun² tiá² ca³lí³ hi³ ñí¹jie¹ jná¹³ hnoh², uá¹jinh¹ hliáun³ jéin³² jmí¹ má²ca³lén¹³ jná¹³ hi³ ñe¹. ²³ Tí³la³ ta³né³² má¹na²¹, má²lí³² bíh¹ ta²¹ quion²¹ jná¹³ tí³ lá², hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ má²ngau³² lín³² bíh¹ mii² hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ²⁴ jáun² né³, jná¹³ má²hu²¹ tsin³² hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh² ní¹ má¹tí³ ñí¹ngau²¹ ná¹ tí³ hué³² España. Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³lí³ hiún² tsin³² jná¹³ hi³ má²lí²juoh²¹ dí² ná¹jéinh³ ñí¹ quiúnh¹ hnoh², jáun² hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ má¹hau¹ tiá³ hnoh² ca³tí²¹ hú¹ jui³² hi³ hún¹ jná¹³ tí³ ó³² ní¹ má¹lí³² jáun². ²⁵ Tí³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ñih²¹ jná¹³ tín² Jerusalén, hi³ ñí¹cáun¹ jná¹³ ca³lá² hi³ lí¹³ ma³hau³ quioh²¹ tsá² má²joh¹ Dió³² zian² ñí¹ jáun². ²⁶ Quí¹ tsá² reh² hín¹³ tí³ hué³² Macedonia lá², jí³ hué³² Acaya má²ca³lín¹³ hi³ chú³² cunh³ quie³ hi³ zen³ ñí¹con² tsá² tia³mii² zian² ja¹ quioh²¹ tsá² joh¹ Dió³², tsá² zian² tí³ juú² Jerusalén. ²⁷ Hmóu³² bíh¹ tsú² ca³lín¹³ hi³ chú³² jmu³ la³ jáun²; hi³ cun³ ca³tin¹ bíh¹ tsú² hi³ jmu³ la³ jáun², quí¹ tson² zia³² bíh¹ hi³ ná¹ren² tsú² ñí¹con² tsá² judíos hí³. Quí¹ tsá² hí³ bíh¹ tín² ca³tsóh³ hi³ zia³² quioh²¹ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ hi³ jmu² ta²¹ ñí¹con² jmí²chí³, hi³ jáun² tsá²cá²jo²¹ né³ ca³tin¹ jéinh³² hi³ tsóh³

hi³ zia³² quioh²¹ ñí¹con² tsá² judíos hí³. ²⁸ Hi³ jáun² né³, ní¹ má¹ca³lí³tín³ jná¹³ má²ta²¹ ní² hi³ má²lí²jienh³ jná¹³ tsú² quie³ jáun², jáun² má¹jáun² má²ñí¹jie¹ jná¹³ hnoh² la³ má²hún¹ ná¹ jáun² jui³² hi³ ñe¹ tí³ España. ²⁹ Hi³ jáun² ní¹ má¹ngau³² jná¹³ jáun² tí³ ní², hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ ní¹ má¹cá²chó³² ná¹ cu³tí³ ma³mieh² jnoh¹ Cristo, ca³la³ hi³ canh¹³ jmí¹ tsí³ dí² [ní¹ má¹ca³hléh³ jáun² jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ tsú²].

³⁰ Hnoh² reh², cun³ñí¹ hi³ Jesucristo lín³ Juo¹³ dí², jí³ hi³hliá² Jmí²chí³ Chun¹ má²ca³jmú³ hi³ hnáu³ dí², cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hiú² mí²³ jná¹³ hi³ má¹hau¹ náh² tiá³ cun³quionh³ hi³ lienh¹ náh² Dió³² cu³lí²¹ quiúnh¹ jná¹³ hi³ ca³tin¹ jná¹³. ³¹ Jáun² mí¹ náh² ñí¹con² Dió³² hi³ liáu³² tsú² jná¹³ ñí¹con² tsá² tiá² ta²¹ haih²¹ zian² tí³ Judea, jí³ hi³ mí¹ náh² hi³ tsá² joh¹ Dió³² zian² tí³ Jerusalén lí³ hiún² tsí³ he³ la³ cun³ hi³ cán¹³ jná¹³; ³² jáun² ní¹ má¹lí³² jáun² chau²¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh² ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsin³² ní¹juáh³ Dió³² hnió³, hi³ lí¹³ ñí¹ñí²¹ jná¹³ siáh³ ca³lá² tie³ ní¹ má¹cá²chó³² ná¹ jáun². ³³ Hi³ jáun² né³, Dió³² Tsá² jmu² hi³ nio² tie³ tsí³ dí² cuí¹ zenh¹ quiúnh¹ hnoh². Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ jáun².

16

Po¹ hnió³ hi³ zian² tsú² re² tin²

¹ Jáun² né³ reh², hen³ náh² re² tin² reh² dí² mí¹ Febe tsá² zein²¹ jná¹³ lá², jan² tsá² má²ca³ma³cón³² tsá² ná¹lín³ cuáh³² já¹ juú² Cencrea. ² Hen³ náh² tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ hen¹³ náh² Tí³² Juo¹³ dí², la³ cun³ qui³ ca³ta¹ dí² jmú¹³, tsá² má²lá¹í³ dí² tsá² joh¹ Dió³²; hi³ ma³hon¹ náh² tiá³ tsú² lí³ua³ cáun² hi³ lí³ hniáuh³² ñí¹con² tsú², quí¹ hí³ bíh¹

má²ca³ma³cón³² juóun³² tsáu², hi³ hí¹ la³ tí³ jná¹³ siáh³ má²ca³ma³cáu³² tsú².

³ Zéih³ tiá³ náh² mí¹ Prisca ji³ ñú² Aquila: “Hia² náh²” hi³ ca³tín¹ jná¹³, tsá² má²ca³jmú¹³ jnoh¹ ta²¹ quiúnh¹ hi³ ca³tín¹ Cristo Jesús. ⁴ Tsá² hí³ ca³tiánh³ hmóu³² ñí¹ háinh¹³ cun³ñí¹ hi³ liáu³² tsú² jná¹³, hi³ jáun² cue² jná¹³ tsú² tiá¹hmah¹, tí³la³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ huen² jná¹³ yáh³, qui¹ ja³bí¹ la³jín³² tsá² lín³ cuáh³² ja¹ quioh²¹ *tsá²cá²jo²¹ yáh³ siáh³ cue³² tiá¹hmah¹ ñí¹con² tsú². ⁵ Zéih³ náh² siáh³ tsá² reh² tsá² ngih³² hñú¹³ mí¹ Prisca ji³ ñú² Aquila: “Hia² náh²” hi³ ca³tín¹ jná¹³. Ja³bí¹ zéih³ náh² siáh³ Epeneto, tsá² jlánh¹ re² juóh³² jnoh¹ quiúnh¹: “Hia² nú²” hi³ ca³tín¹ jná¹³; hí³ bíh¹ tín² ca³tanh² ta²¹ Cristo la³ñí¹ ja¹ tsá² hín¹³ tí³ Asia. ⁶ Ja³bí¹ Má²réi³, tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ ta²¹ ja¹ quián¹³ hnóh² ní², zéih³ náh² siáh³: “Hia² nú²” hi³ ca³tín¹ jná¹³. ⁷ Zéih³ náh² siáh³: “Hia² náh²” Andrónico quionh³ Junias hi³ ca³tín¹ jná¹³. Tsá² hí³ bíh¹ tsá²co¹ jná¹³, tsá² ca³lí³tsón³ quiúnh¹ jná¹³; hi³ hí¹ la³ tí³ tsá² ná¹lín³ *tí³² tsá² quian³² jè¹ Dió³² yáh³ jmu² quien² tsá² hí³. Tsá² hí³ bíh¹ tín² ca³tanh² ta²¹ Cristo la³ cónh³ bíh¹ jná¹³.

⁸ Zéih³ siáh³: “Hia² nú²” Ampliato ca³tín¹ jná¹³, tsá² re² juóh³² jnoh¹ quiúnh¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tín¹ Tí³² Juo¹³ dí². ⁹ Zéih³ náh² Urbano: “Hia² nú²” hi³ ca³tín¹ jná¹³, tsá² jmu³² jnoh¹ ta²¹ cu³lí²¹ quiúnh¹ ñí¹con² Cristo Jesús; ji³ Estaquis tsá² hno³ lín³² jná¹³ zéih³ siáh³: “Hia² nú²”. ¹⁰ Ja³bí¹ zéih³ náh² siáh³ Apeles: “Hia² nú²”, qui¹ hí³ bíh¹ jan² tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ lín¹ hi³ nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Cristo; ji³ ñí¹con² tsá² tionh² hñú¹³ Aristóbulo juah²¹ siáh³: “Hia² náh²”. ¹¹ Zéih³ siáh³: “Hia² nú²” Herodión tsá²co¹ jná¹³, ji³ tsá² tionh² hñú¹³ Narciso, tsá² ná¹tanh² hí³ ta²¹ Tí³² Juo¹³ dí². ¹² Ñí¹con² mí¹ Trifena ji³ mí¹ Trifosa juah²¹ siáh³: “Hia² náh²”, tsá² jlánh¹ ná¹jmu² hí³ tá¹³ Tí³² Juo¹³

dí²; ja³bí¹ juah²¹ náh² siáh³: “Hia² nú²” ñí¹con² mí¹ Pérsida, tsá² jlánh¹ hno³ dí², jan² tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ tá¹³ Tí³² Juo¹³ dí². ¹³ Zéih³ tiá³ Rufo: “Hia² nú²”, la³ má²quionh³ mí¹ziú¹³. Tsá² hí³ jlánh¹ lin¹ hi³ lín³ quian²¹ Tí³² Juo¹³ dí², jì³ mí¹ziú¹³ tsú² ní² siáh³, tsá² má²ca³jmú³ hí³ ñí¹con² jná¹³ la³jmí¹ lí³ hi³ mí²zia³² jná¹³. ¹⁴ Juah²¹ náh² siáh³: “Hia² nú²” hi³ ca³tin¹ jná¹³ ñí¹con² Asíncrito; Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, jì³ la³ má²quionh³ tsá² reh² tionh² quionh³ tsú² ní² siáh³. ¹⁵ Cuen²¹ tiá³ náh² Dió³² Filólogo, mí¹ Jú¹, Nereo, la³ má²quionh³ mí¹ rainh²¹ tsú², Olimpas, jì³ la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² má²joh¹ Dió³² tionh² ní² quionh³ tsú² siáh³.

¹⁶ Ren¹ náh² tsá²jan² tsá²jan² hi³ re² nio² honh² náh², la³ cun³ qui³ ráin³² tsú² jan² rainh²¹. La³jín³² tsá² lín³ cuáh³² quioh²¹ Cristo tí³ lá² juáh³: “Hia² náh²”.

¹⁷ Hnoh² reh², hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoh² hi³ jmúh¹³ náh² hua³hín¹³ ca³tin¹ tsá² hnió³ jmu³ ná¹tsoh³ tsá² lín³ cuáh³², tsá² jmu² hí³ hi³ hliáh¹³ tsí³ tsáu²; quí¹ tsá² hí³ hie³² la³ siáh³ bíh¹ la³ cónh³ bíh¹ zión³² hi³ má²ca³lí³ tin² náh² jáun², ha³ lí² juónh³² náh² re² quiúnh¹ tsá² la³ hí³. ¹⁸ Quí¹ tiá² má²cón³² yáh³ tsá² la³ hí³ Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí², tí³la³ ngú³ quioh²¹ hmóu³² bíh¹ tsú² má²cón³²; tsá² la³ hí³ má²can² tsá² tiá² hó¹ tiá² zíh¹ cun³quionh³ jú¹ re² jú¹ tin², jì³ jú¹ tí¹jái². ¹⁹ La³jín³² tsáu² ná¹ñi³² hi³ hnoh² bíh¹ tsá² jlánh¹ re² ná¹ma³tih²¹, hi³ jáun² bí¹ jlánh¹ lí²hiún² tsin³² jná¹³; cun³ñí¹ hi³ jáun² né³ hno³² jná¹³ hi³ lín¹³ náh² tsá² má²ca³hia³ ca³táunh³ ca³tí²¹ hi³ chu²¹, tí³la³ jun³juáh¹³ ca³tí²¹ hi³ hlah³ yáh³. ²⁰ Cu³diá²jan² bíh¹ jmu³ Dió³² Tsá² cha³² tie³ tsí³ dí² hi³ jñáh³ tsá² hláinh¹ ñeh² tanh¹ hnoh². Hi³ jáun² cui¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesucristo Tí³² Juo¹³

dí².

²¹ Jáun² né³, Timoteo, tsá² jmu² jná¹³ ta²¹ quiúnh¹, jì³ Lucio, Jasón jì³ Sosípater tsá²co¹ jná¹³ ná¹juáh²³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnoh².

²² Jná¹³ la³² Tercio, tsá² cuá¹jmu² ná¹ sí² lá² héih³² quioh²¹ Po¹, ja³bí¹ jná¹³ juanh³²: “Hia² náh²”, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Tì³² Juo¹³ dí².

²³ Ja³bí¹ Gayo, tsá² hñú¹³ ñí¹ cuon¹ jná¹³ lá² juáh³ siáh³: “Hia² náh²”, tsá² cue³² hñú³ lá² hi³ ngih¹³ tsá² ná¹lín³ cuáh³². Ja³bí¹ Erasto, tsá² ho² ta²¹ ca³tì²¹ ta²¹ juú² quioh²¹ juú² lá² juáh³ siáh³ ñí¹con² hnoh²: “Hia² hnoh²”, jì³ la³ má²quionh³ reh² dí² Cuarto ní² siáh³. ²⁴ [;Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² bíh¹ Jesucristo Tì³² Juo¹³ dí² la³jín³² hnoh²! Tson² bíh¹ cu³tí³.]

Má²quien² tsú² Dió³² ñí¹ cá¹táuh³ jái¹³ quioh²¹

²⁵ Hi³ jáun² né³, cuí¹ má¹quien¹³ dí² Dió³², Tsá² tin² jmu³ hi³ tí³ lí³mí¹ niau²¹ tiá³ honh² náh² la³ cun³ lí³ jáun² jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³, la³ cun³ jái¹³ hi³ hie²³ jná¹³ jáun² hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. Jái¹³ ní² bíh¹ jmí¹ ná¹hmá¹ jmí¹tin², la³ cun³ ta³ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ hngá¹máh³, tí³la³ ta³né³² má¹ná¹, Dió³² má²ca³jñeih³. ²⁶ Jáun² ta³né³² má²ca³lí³ lin¹ bíh¹ jú¹ tson² jáun² la³ cun³ hi³ qui³ rá¹tioh³ ñí¹ Sí² hi³ ca³quiú² jáun² tsá² ca³lín³ hi³ *tì³² jē¹ Dió³² jmí¹tin², la³ cun³ lí³ jáun² héih³² quioh²¹ Dió³², Tsá² zian² cun³ jmí¹hi³nio². Jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ ná¹ljní¹ jáun² má²ca³ma³jnia² bíh¹ Dió³², hi³ hí¹ la³ tí³ ñí¹con² la³jín³² tsá²cá²jo²¹ yáh³ má²ca³ma³jnia² tsú², hi³ jáun² la³jín³² tsáu² lí¹³ niau²¹ cáun² tsí³ hi³ ma³tí³².

²⁷ Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo ;cuí¹ lí³quien² bíh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹hi³nio², Tsá² cú²

hnga² tán¹ hi³ hú¹tá¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³! Tson² bíh¹ cu³tí³.
Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.

Jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús tsá² lin³ Cristo
**New Testament in Chinantec, Sochiapam (MX:cso:Chinantec,
 Sochiapam)**

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Sochiapam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Sochiapan [cso], Mexico

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Sochiapam

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22
